

КЪ КЪЛЕНДАРЪ

пентрѸ

ПОПОРЪЛЪ РОМЪНЪ

КЪ ПРИВИРЕ ЛА МАЇ МЪЛТЕ ЧЕРИНЦЕ
АЛЕ ЛЪИ

не анълѸ котѸнѸ

1863.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

кре.ле есте де 365 зиле.

ДптокмитѸ де
ГЕОРГИЪ БАРИЦЪ.

А Н Ъ Л Ъ XII.

БРАШОВЪ.

Дп типографіа ші провѸзѸтера лѸ Rӧmer & Kamner.

Ценеалоџіа касеі домпіторѣ абстриаче.

Ампѣратѣл Австріеі.

ФРАНЦІСКЪ ІОСИФЪ I. (Карол), Ампѣратѣл австріеі, реѣе ал Ѣугаріеі, Боеміеі, Ломбардіеі ші Венеціеі, ал Далмаціеі, Кроациеі, Славоніеі, ал Галиціеі, Лодомеріеі ші ал Ілліріеі; архідѣче ал Австріеі, шѣре прінціпе ал Трансільваніеі шчл. шчл.; с'а пѣскѣтѣ дн 18. Авгѣстѣ п. 1830; с'а сѣтѣ пе тронѣ дн 2. Дечемвѣре 1848 дѣпѣ че зрѣіс-сѣѣ Ампѣратѣл Фердинандѣ I. авдікѣ дела тронѣ, іар татѣл-сѣѣ архідѣчеле Франціскѣ Каролѣ репѣнчѣіс тронѣлѣі.

Соџа Са Ампѣрѣтѣса.

Елісавета (Евѣеніа, Амалиа), фѣіка дѣчелѣі Макѣѣ дн Баваріа, дамѣ а ордінеѣлѣі кѣ крѣче стелатѣ, пѣскѣтѣ дн 24. Дечемвѣре 1837, кѣзнатѣ дн Віена ла 24. Априле 1854.

Прѣнчїі Маїестѣдїлорѣ.

1. Архїдѣчеса Гїсела Јѣдовїка Марїа, пѣскѣтѣ дн 12. Ізлїѣ 1856.
2. Рѣдолфѣ (Франчїскѣ, Каролѣ, Іосїфѣ,) Прїнчїпе де корѣнѣ, кавалерѣ ал велерѣлѣі де азрѣ шї пропрїетарїѣлѣ реѣїментѣлѣі де інфантеріе Nr. 19, пѣскѣтѣ дн 21. Авгѣстѣ 1858.

Фрѣдїнії Маї. Сале аї Ампѣратѣлѣі.

1. Фердинандѣ (Максїмїліанѣ Іосїфѣ), пропрїетарїѣ ал реѣ. де кѣлѣрїше Nr. 8, с'а пѣскѣтѣ дн 6. Ізлїѣ 1832.
2. Карол (Јѣдовїк Іосїф Марїа), пропрїетарїѣ ал реѣїментѣлѣі де ѣланї Nr. 7; с'а пѣскѣтѣ дн 30. Ізлїѣ 1833.
3. Јѣдовїк (Іос. Ант. Віктор), локодїн., пѣск. дн 15. Маїѣ 1842.

Пѣрїнчїі Маї. Сале аї Ампѣратѣлѣі.

Франціскѣ (Каролѣ Іосїфѣ), кавалерѣ ал велерѣлѣі де азрѣ, ч. р. фелдмаршалѣ, пропрїетарїѣ ал реѣїментѣлѣі Nr. 52 шї капѣ ал знѣї реѣїментѣ рѣсескѣ де гренадїрї; пѣскѣтѣ дн 7. Дечемвѣре 1802, кѣзнатѣ дн 4. Ноетмвѣре 1824 кѣ Со фїа (Фрїдерїка Дорѣтеа), фѣіка рѣпосатѣлѣі реѣе ал Баварїеі Максїмїліанѣ I. (Іосїфѣ), дамѣ а ордінеѣлѣі стелеі крѣчїате, пѣскѣтѣ дн 27. Іанварїѣ 1805.

Фрѣдїнії пѣрїнтелѣі Ампѣратѣлѣі.

1. Фердинандѣ I., Ампѣратѣл шї реѣеле, пѣскѣтѣ дн 19. Апр. 1793, домпіторѣ дела 2. Марціѣ 1835, авдікѣ дела тронѣ дн 2. Дечемвѣре 1848, кѣѣторїтѣ дн 27. Феврѣарѣ 1831 кѣ Марїа Ана Каролїна, фѣіка рѣпосатѣлѣі реѣе ал Сардїніеі Віктор Еманѣїл, пѣскѣтѣ дн 19. Септемвѣре 1803.
 2. Марїа Клементїна, пѣскѣтѣ дн 1. Марціѣ 1798, шѣрїт. дн 28. Ізлїѣ 1816 кѣ прїнч. Леополдѣ дн каса реѣ. неаполїтанѣ.
- Алѣї нѣѣ фрѣдї шї сѣворї, адїкѣ фїї шї фїѣче аї рѣпосатѣлѣі Ампѣратѣ Франціскѣ I. аѣ шѣрїтѣ.

Фрѣдїнії рѣп. Ампѣратѣ Франціскѣ I.

Јѣдовїкѣ, кавалерѣ ал велерѣлѣі де азрѣ, ч. р. генерал-фелд-цаїрмаїстрѣ, пропрїетарїѣ ал реѣїментѣлѣі де педестрїше Nr. 8, пѣскѣтѣ дн 13. Дечемвѣре 1784.

Дела мѳртеа дѳі Іосіфъ II.	73
„ скитвареа демитѳіі де дѳипѳратѳ ал рома- нілорѳ кѳ дѳипѳратѳ алѳ Австріеі .	59
„ кѳчеріреа дѳі Наполеон ла Ватерло .	48
„ револѳдїінеа дїп Ізліѳ а франгозілорѳ .	39
„ десѳіпндареа тоталѳ а склавіеі сѳѳ іовѳціеі дѳ ѳнгаріа кѳ церіле еі алѳѳрате шї дѳ Тран- сїлваніа (Дѳмінека тѳѳѳрорѳ сѳіпдїлорѳ $\frac{6}{18}$. Ізніѳ 1848) .	15
„ domnia Maїest. Сале ч. р. апостолїче Фран- цїскѳ Іосіфъ I.	15
„ дѳичепѳѳѳлѳ рѳсвоіѳлѳі рѳсѳрїтеанѳ (1853) .	10
„ лѳареа Севастополеі .	8
„ дѳкеіереа пѳчеі дѳпѳ рѳсвоіѳлѳ рѳсѳрїтѳнѳ (30. Мартѳ 1856) .	7

Пасхалїа пе апѳлѳ 1863.

Нѳѳѳрѳлѳ де азрѳ дѳпѳ Кѳдїнд. Ізліанѳ 2 дѳпѳ Грїгор.	2
Епакта „ „ „ XXII „ „	XI
Крѳгѳлѳ сѳрелѳї „ „ „ 24 „ „	24
Нѳѳѳрѳлѳ романѳ „ „ „ 6 „ „	6
Лїтереле дѳмінечеі „ „ „ Ф „ „	D

Сѳрѳѳѳторїле шї алѳе зїле че се скїѳѳѳѳ.

Дѳпѳ паштереа Домпѳлѳї карпелеціле (кѳ алѳа кѳтотѳ)
6 сепѳѳѳѳнї. — Трїодѳлѳ се дѳичене дѳ 20. Іанѳарїѳ. —
Сепѳѳѳѳна алѳѳ дїп 3. Фѳѳрѳ. — Постѳлѳ Пашѳїлорѳ сѳѳ
паресїтіле дїп 10. Фѳѳрѳ пѳпѳ дѳ 30. Мартѳ. — Пашѳїле
Домпѳлѳї дѳ 31. Мартѳ. — Дѳпѳлѳдареа Домпѳлѳї дѳ
9. Маїѳ. — Рѳсалеле 19. Маїѳ. — Постѳлѳ сѳ. Апостолї
дїп 27. Маїѳ пѳпѳ дѳ 29. Ізніѳ, адїкѳ 4 сепѳѳѳѳнї шї 5 зїле.

Планецїі сѳрелѳї.

Планецїі карїі се рѳтескѳ дѳпѳреїѳзрѳ де сѳре кѳ
чеї 12 кѳпоскѳѳї дїп стрѳѳѳекїѳе шї кѳ тоѳї чеї дескодѳрїпї
де астрономїі Еѳропеі пѳпѳ дѳ апѳлѳ 1858, маї марї шї
маї мїчї сѳпѳ дѳпѳ ordїnea кѳрсѳлѳї дорѳ: 1. Меркѳрїѳ,
2. Вїпереа, 3. Пѳѳѳпѳѳлѳѳ, 4. Марте, 5. Черес, 6. Паладе,
7. Жѳна, 8. Веста, 9. Астреа, 10. Еѳе, 11. Ірїс, 12. Флора,
13. Метїс, 14. Іцїеа, 15. Партеноне, 16. Вїкторїа, 17. Еѳе-
рїа, 18. Ірїна, 19. Езнотїа, 20. Пеїхе, 21. Тетїс, 22. Мел-
помена, 23. Фортѳна, 24. Масалїа, 25. Лѳтецїа, 26. Калїоне,
27. Таїа, 28. Темїс, 29. Фѳкеа, 30. Просерпїна, 31. Еѳ-
терпе, 32. Белѳпа, 33. Амѳїтрїте, 34. ѳранїа, 35. Еѳросіна,

IANŪARIŪ (Цераріс) аре зиле 31.

Z. C.	I.	Nъмеле Сѳинѳилорѳ шѳ але Сървъторилорѳ.	Zod.	I.	Nъмеле Сѳинѳилор. Кълндаріс поѳ.
Марці	1	(+) Тѳереа дѳиреж. ☾		13	Іларіѳ
Міерк.	2	Сѳ. Сілвестръ Пана		14	Фелікс
Жої	3	Пророкъл Малахїа		15	Маркъл
Вінері	4	Сѳв. СС. Апостолї		16	Марчелінх
Сътв.	5	Теопемптѳ шѳ Теонѳ		17	Ант. Пѳст.

Дѳт. Ботезълї. Ев. дела Мат. капъ 3.

Дѳт.	6	(+) Ботезълѳ Домнълї		18	Прїска
Ізнї	7	+ С. Іоанѳ Ботезълт. ☾		19	Сара
Марці	8	Къв. Георгіе шѳ Домніка		20	Фѳв. шѳ Севаст.
Міерк.	9	Мъченикъл Поліевкїтѳ		21	Агнес
Жої	10	Пър. Грігоріе Нісіѳ		22	Вїнденѳ
Вінері	11	Къвіосъл Теодосіе		23	Логод. Марїеї
Сътв.	12	Мъчениѳа Татїана		24	Тїмотеїс

Дѳт. дѳпъ Ботезълѳ дѳї Хр. Ев. дела Мат. капъ 4.

Дѳт.	13	Мъченикъл Ермілѳ		25	Антор. Сѳзълѳ
Ізнї	14	СС. ПП. Зчїшї дѳ Сїнаї ☾		26	Полїкарпѳ
Марці	15	Къв. Павелѳ Тївезълѳ		27	Іоанѳ Хрїсантѳ
Міерк.	16	Анк. ч. Ланѳ С. Петрѳ		28	Каролѳ тареле
Жої	17	+ Къвіосъл Антонїс		29	Франѳ Салес.
Вінері	18	+ СС. Атан. шѳ Кїрїлѳ		30	Аделгънда
Сътв.	19	Къв. Макаріс Егїпт.		31	Петрѳ Нол.

Дѳт. Ватешълї шѳ а Фарїс. Ев. дела Ізка капъ 18.

Дѳт.	20	+ Къвіосъл Евтїмїс		1	Феврѳарїс Ігн.
Ізнї	21	Къв. Максїтѳ шѳ Евг.		2	(+) Ант. Хс.
Марці	22	Ап. Тїмотеїс шѳ Анаст. ☾		3	Бласїс
Міерк.	23	Мъченикъл Кліментѳ		4	Веронїка
Жої	24	Къвіоса Ксенїа		5	Агата
Вінері	25	+ Пър. Грігорїс Теол.		6	Доротеа
Сътв.	26	Къв. Ксенофонтѳ		7	Ротъалдѳ

Дѳт. фїѳзълї рѳтъчїтѳ. Ев. дела Ізка капъ 15.

Дѳт.	27	+ С. Іоанѳ Гърѳ de азрѳ		8	Іоанѳ мїл.
Ізнї	28	Къв. Ефремѳ Сїръл		9	Аполонїа
Марці	29	Мъченикъл Ігнатїе		10	Схоластїка
Міерк.	30	(+) СС. Вас. Гріг. Іоанѳ ☾		11	Езѳросїна
Жої	31	Кїрѳ шѳ Іоанѳ		12	Езлалїа

ФЕВРҪАРІЇ (Фабрѣ) ара кале 28.

	C	I	Нѣмеле Сѳинѣлорѣ ми але Сървѣторілорѣ.	Zod.	I	Нѣмеле Сѳинѣлор. Кѣлндарѣ поѣ.
	Z.	Z.		Z.	Z.	
Вінері		1	Сѳ. Мѣченікѣ Тріѳонѣ		13	Iordanѣ Ep.
Сѣмв.		2	(+) Анѣмп. Домнѣлѣ		14	Valentinѣ

Дѣм. дѣсатѣлѣ де карне. Ев. дела Матеѣс капѣ 25.

Дѣм.	3	Сѳ. Сімеон		15	Фабстѣ
Лѣні	4	Кѣвіосѣл Ісідорѣ		16	Ікліана
Марѣї	5	Мѣченіца Агаѣа		17	Мѣч. Савіна
Міерк.	6	Пѣрптеле Вѣколѣ		18	Сімеонѣ
Жої	7	Пѣрптеле Партеніѣ		19	Сѣсана
Вінері	8	Мѣч. Теодорѣ Стратілат		20	Елевтера
Сѣмв.	9	Мѣченікѣл Нікіѳор		21	Елеопора

Дѣм. дѣсатѣлѣ де вѣрпнѣ. Ев. дела Матеѣс капѣ 6.

Дѣм.	10	Мѣченікѣл Харалатпѣ		22	Петрѣ К.
Лѣні	11	Сѳ. Мѣч. Васіліѣ		23	Еверхард
Марѣї	12	Пѣрптеле Мелетіѣ		24	Матіас Ап.
Міерк.	13	Кѣв. Мартініанѣ		25	Вальврга
Жої	14	Кѣвіосѣл Авксентіѣ		26	Леандер
Вінері	15	Апостолѣл Опісітѣ		27	Вікторіпѣ
Сѣмв.	16	Мѣченікѣл Патѳіліѣ		28	Рената

Дѣм. 1. дн Пѣрес. Ев. дела Іоанѣ капѣ 1.

Дѣм.	17	Мѣчен. Теодорѣ Тіронѣ		1	Марѣѣ Алв.
Лѣні	18	Пѣрптеле Леонѣ Папа		2	Сімплічѣс
Марѣї	19	Апостолѣл Архіпѣ		3	Кѣнегѣнда
Міерк.	20	Леон. Епіск. Катаніѣ		4	Касімірѣ
Жої	21	Кѣвіосѣл Тімотеѣ		5	Фрідерікѣ
Вінері	22	Аѳл. мѣшт. дн Еѣченіа		6	Готѳрідѣ
Сѣмв.	23	Пѣрптеле Цолікарпѣ		7	Тота Ап.

Дѣм. 2. дн Пѣрес. Ев. дела Маркѣ капѣ 2.

Дѣм.	24	+ Аѳл. кап. Сѳ. Іоанѣ		8	Іоан Хрісост.
Лѣні	25	Пѣрптеле Тарасіѣ		9	Франціска
Марѣї	26	Пѣрптеле Порѳіріѣ		10	40 Мѣченічѣ
Міерк.	27	Пѣрптеле Декапол.		11	Еракліѣ
Жої	28	Пѣрптеле Васіліѣ		12	Грігоріѣ

МАРЦІЙ (Цертънарѣ) аре zile 31.

C.	A.	Numele Sfinților și ale Sârbătorilor.	Zod.	A.	Numele Sfinților. Kalendaris noș.
Z.	Z.		Z.	Z.	
Вінері	1	Къвіоаса Евдокіа		13	Росіна
Съмв.	2	Мъченикъл Теодотъ		14	Маріа

Дзт. 3. дп Пърес. Ев. дела Маркъ капъ 8.

Дзт.	3	Мъченикъл Евтропіѣ		15	Лонцінъ
Дзпї	4	Къвіосъл Герасімъ		16	Хериверт
Марці	5	Мъченикъл Кононъ		17	Гергъд
Міерк.	6	СС. 42 Мъченичі		18	Александръ
Жої	7	Мъч. Васіліе шчл.		19	Іосіѣ Логофът.
Вінері	8	Пъринтеле Теофілакт		20	Нікіта
Съмв.	9	+ 40 Мъченичі din Сев.		21	Benediktъ

Дзт. 4. дп Пърес. Ев. дела Маркъ капъ 9.

Дзт.	10	Мъченикъл Кодрат		22	Октавіанъ
Дзпї	11	Пър. Софроніе Іеръс.		23	Віктор
Марці	12	Къвіосъл Теофанъ		24	Гаврііл Арх.
Міерк.	13	Пър. Нікіѣ. Патр. Конс.		25	(+) Бѣла Вестре
Жої	14	Къвіосъл Benediktъ		26	Еманзіл
Вінері	15	Мъченикъл Аганіѣ		27	Ръпертъ
Съмв.	16	Мъченикъл Савінъ		28	Фелікс

Дзт. 5. дп Пърес. Ев. дела Маркъ капъ 10.

Дзт.	17	Къвіосъл Алексіѣ		29	Кіріл
Жої	18	Пър. Кірілъ Іеръсалім.		30	Квіріна
Марці	19	ММ. Хрісантъ ши Даріѣ		31	Beniaminъ
Міерк.	20	ПП. зчіші дп Мън. Сав.		1	Авріле Хъго
Жої	21	Пър. Іаков Еп. Катап.		2	Франц Паэл
Вінері	22	Мъченикъл Васіліе		3	Pixardъ
Съмв.	23	Къвіосъл Ніконъ		4	Isidorъ

Дзт. 6. Флорідоръ. Ев. дела Іоанъ капъ 13.

Дзт.	24	Къвіосъл Захаріе		5	(+) Сѣ. Папї
Дзпї	25	(+) Бѣла Вестре		6	(+) Челестінъ
Марці	26	Совор. Арх. Гаврііл		7	Аронъ
Міерк.	27	Къвіоаса Матрона		8	Алберт
Жої	28	Къвіосъл Іларіон		9	Dimitrie
Вінері	29	Къвіосъл Маркъ		10	Ezekiil
Съмв.	30	Къв. Іоанъ дела скар		11	Лео Папа

Дзт. Паштідоръ. Ев. дела Іоанъ капъ 1.

Дзт.	31	(+) Сѣтеле Папї		12	Ізліѣ Папа
------	----	-----------------	---	----	------------

АПРІЛЕ (Пріерѣ) аре zile 30.

С. Z.	Д. Z.	Нѣмеле Сѣинцѣлорѣ шѣ але Сървѣторѣлорѣ.	Zod.	Д. Z.	Нѣмеле Сѣинцѣлор. Кѣлндарѣх поѣ.
Дѣнѣ	1	(†) Кѣв. Марѣа Едѣнт.		13	Ікстѣнѣ
Марцѣ	2	(†) Пѣрѣнтеле Тѣх		14	Тѣврѣдѣ
Мѣрк.	3	Кѣв. Пѣр. Нікіта		15	Анастасѣ
Жоѣ	4	П. Іос. шѣ Георгѣе		16	Тѣрѣвѣ
Вѣнерѣ	5	М. Теодѣл шѣ Агатонед		17	Рѣдолѣ
Сѣтѣв.	6	Пѣр. Евтѣхѣ		18	Валерѣ

Дѣт. а 2. а Томѣ. Ев. дѣла Іоанѣ капѣ 2.

Дѣт.	7	Пѣр. Георгѣе Еп. Мелѣт.		19	Антонѣа
Дѣнѣ	8	Апост. Іродѣонѣ		20	Сѣлѣчѣ
Марцѣ	9	Мѣчен. Еѣпсѣхѣ		21	Анселѣ
Мѣрк.	10	Мѣчен. Терентѣ		22	Сотерѣ шѣ Каѣет.
Жоѣ	11	Мѣч. Анѣна Парѣат.		23	Адалѣертѣ
Вѣнерѣ	12	Кѣв. Вас. Еп. Пар.		24	Мѣч. Георгѣе
Сѣтѣв.	13	Сѣ. Мѣч. Арѣмонѣ		25	Марѣс Ев.

Дѣт. а 3. а Міроносѣделорѣ. Ев. дѣла Марѣс капѣ 15.

Дѣт.	14	Кѣв. Пѣр. Мартѣнѣ		26	Клетѣ
Дѣнѣ	15	Ап. Арѣстарѣ		27	Перѣгрѣнѣ
Марцѣ	16	Мѣч. Аганѣа, Ірѣна, Х.		28	Вѣталѣ
Мѣрк.	17	Кѣв. Сѣмонѣ		29	Петрѣ М.
Жоѣ	18	Кѣв. Пѣр. Іоанѣ		30	Катарѣна
Вѣнерѣ	19	Кѣв. Іоанѣ дѣла Пешѣт.		1	Мѣлѣ Фѣл. шѣ Іак.
Сѣтѣв.	20	Кѣв. Теодорѣ Трѣхѣнѣ		2	Атанасѣ

Дѣт. а 4. а Паралѣтѣкѣлѣ. Ев. дѣла Іоанѣ капѣ 5.

Дѣт.	21	Сѣ. Мѣч. Іанѣзарѣ		3	† Афѣл. Крѣчѣ
Дѣнѣ	22	Кѣв. Теодорѣ Сѣкеотѣл		4	Флорѣанѣ
Марцѣ	23	(†) Сѣ. Мѣч. Георгѣе		5	Готѣхардѣ
Мѣрк.	24	Мѣч. Савѣа Страт.		6	Іоанѣ П.
Жоѣ	25	Сѣ. Еванѣг. Марѣс		7	Станѣслаѣ
Вѣнерѣ	26	Сѣ. Мѣч. Васѣлѣ		8	Мѣхѣл Арѣ.
Сѣтѣв.	27	Сѣмон Рѣден. Домн.		9	Грѣгорѣ П.

Дѣт. а 5. а Сатарѣненѣчѣ. Ев. дѣла Іоанѣ капѣ 4.

Дѣт.	28	Апостолѣ Іасонѣ		10	Антонѣ Еп.
Дѣнѣ	29	Сѣ. 9 Мѣч. дѣн Кѣзѣнѣ		11	Вѣатрѣке
Марцѣ	30	Апостолѣ Іаконѣ		12	Панѣкратѣ

МАЙО (Прѣтаріѣ) аре зиле 31.

З. С.	Л.	Нѣтеле Сѣинѣлорѣ ши але Сървѣторілорѣ.	Zod.	Л.	Нѣтеле Сѣинѣлор. Кълндаріѣ поѣ.
Z.	Z.			Z.	
Міерк.	1	Пророкълз Іереміа		13	Серваѣѣз
Жої	2	Пър. Атанасіѣ		14	(+) Анѣлѣ Дома
Вінерї	3	Мѣч. Тімотеїѣ		15	Софіа
Сътв.	4	Мѣа Пелагіа		16	Сѣ. Іоанѣ Неп.

Дѣт. а 6. а Орѣлѣлї. Ев. дела Іоанѣ капѣ 9.

Дѣт.	5	Сѣ. таре Мѣч. Іріна ☉		17	Галата
Лѣнї	6	Сѣ. ши дрептѣл Іовѣ		18	Фелїкс
Марѣї	7	Мѣч. Акакіѣ		19	Іво Епїск.
Міерк.	8	+ Іоанѣ Евангелїстѣ		20	Бернардѣ
Жої	9	(+) Анѣлѣ Дома		21	Константїнѣ
Вінерї	10	Апост. Сїм. Зїлотѣ		22	Елена
Сътв.	11	Мѣч. Моке		23	Deciderїѣ

Дѣт. а 7. а СС. Пърїнѣї. Ев. дела Іоанѣ капѣ 17.

Дѣт.	12	Пър. Епїфанїѣ		24	(+) Рѣсалїѣ
Лѣнї	13	Мѣа Глїчерїа ☾		25	(+) Ерѣстѣ
Марѣї	14	Мѣч. Ісїдорѣ		26	Фїлїпѣ Нер.
Міерк.	15	П. постр. Пахомїѣ ч. т.		27	Лѣчїанѣ
Жої	16	Мѣченїкъл Теодорѣ		28	Вїлхелмѣ
Вінерї	17	Апост. Андронїкѣ		29	Максїмїанѣ
Сътв.	18	Мѣч. Теодотѣ		30	Ferdinandѣ

Дѣт. Рѣсалелорѣ. Ев. дела Іоанѣ капѣ 7.

Дѣт.	19	(+) Погор. Дѣх. Сѣ.		31	Петронїлѣ
Лѣнї	20	(+) Мѣч. Талалѣѣ		1	Івнїѣ Nikod.
Марѣї	21	(+) Конст. ши Елена ☽		2	Ерѣстѣ
Міерк.	22	Мѣч. Васїлїссѣ		3	Клотїлда
Жої	23	Кѣв. Міхаїлѣ		4	(+) Жоїа верѣ
Вінерї	24	Кѣв. Сїмеонѣ		5	Бонїфаѣѣ
Сътв.	25	+ Аѣл. Кап. Сѣ. Іоанѣ		6	Норвѣртѣ

Дѣт. 1. а тѣтѣрорѣ Сѣ. Ев. дела Матеїѣ капѣ 10.

Дѣт.	26	Апостолѣ Карпѣ		7	Лѣкреѣїа
Лѣнї	27	Сѣ. Мѣч. Терапїѣ ☾		8	Medardѣ
Марѣї	28	Кѣвїосѣл П. Нікїта		9	Гѣвхардѣ
Міерк.	29	Мѣч. Теодосїа		10	Маргарета
Жої	30	Пър. Іесакїѣ		11	Барнавас
Вінерї	31	Апост. Ерміѣ		12	Іоанѣ фѣѣ

ІЮНІЎ (Чірэшэрыў) арэ зіме 30.

С	I	Нэштэле Сьцігілорэ ші але Сьрэвѣторілорэ.	Zod.	I	Нэштэле Сьцігілор.
Z:	Z:		Z:	Z:	Кьліндарік поэ.
Сьтв.	1	Мэчэнікьл Івстінк		13	Антон де Паджа

Дэп. 2. дэпъ Рэсале. Ев. дела Матеіх капэ 4.

Дэп	2	Кэв. Пър. Нікіфорэ		14	Васіліе
Дэп	3	Мэчэніца Лэчліана		15	Bida
Марці	4	Пърінтеле Мітрофанэ		16	Франціскэ Ерэм.
Міерк.	5	Пърінтеле Доротеэ		17	Адолфэ
Жоі	6	Пърінтеле Вісаріонэ		18	Марчелінэ
Віпері	7	Сф. Мэч. Теодот.		19	Гервасіэ
Сьтв.	8	Мэчэп. Теодорэ Страт.		20	Сілверіэс

Дэп. 3. дэпъ Рэсале. Ев. дела Матеіх капэ 6.

Дэп	9	Кірілэ Архіеп. Алекс.		21	Алоісіэ
Дэп	10	Пърінтеле Тімотеіх		22	Павлінэ
Марці	11	Ап. Вартол. ші Варнавэ		23	Басілэ
Міерк.	12	Кэв. Пър. Онфоріэ		24	Іоанэ Ботез.
Жоі	13	Мэчэніца Акіліна		25	Просперэ
Віпері	14	Прарокьл Елісеіэ		26	Іоанэ ші Павелэ
Сьтв.	15	Прарокьл Амос		27	Ладіслаэ

Дэп. 4. дэпъ Рэсале. Ев. дела Матеіх капэ 8.

Дэп.	16	Мэчэнікьл Тіхон		28	Лео Папа
Дэп	17	Мэчэнікьл Манвіл		29	(+) Петрэ ші Пав.
Марці	18	Мэчэнікьл Леонціэ		30	Пом. лэі Павелэ
Міерк.	19	Ап. Ізда фрат. Домніэ		1	Івстін Теовалдэ
Жоі	20	Пърінтеле Методіэ		2	Черчет. Март.
Віпері	21	Мэчэнікьл Ізліанэ		3	Корпеліэ
Сьтв.	22	Мэч. Езсевіэ Епіск.		4	Эдалрыкэ

Дэп. 5. дэпъ Рэсале. Ев. дела Матеіх капэ 8.

Дэп	23	Мэчэніца Агріпіна		5	Анселмэ
Дэп	24	(+) Намі. Сф. Іоанэ Бот.		6	Ісаіа Прарокьл
Марці	25	Мэчэніца Февроніа		7	Естер
Міерк.	26	Кэвіосьл David		8	Елісавета
Жоі	27	Кэвіосьл Samson		9	Кэнігьнда
Віпері	28	Кірэ ші Іоанэ		10	Амаліа
Сьтв	29	(+) Петрэ ші Павелэ		11	Піэс Папа Р.

Дэп. 6. дэпъ Рэсале. Ев. дела Матеіх капэ 9.

Дэп	30	+ Соборьл СС. Апостолі		12	Епрікэ
-----	----	------------------------	---	----	--------

Ю.ЛЮ (Къпторѣ) аре zile 31.

С.	Л.	Нѣтеле Сѣицилорѣ ши але Сървѣторилорѣ.	Zod.	Л.	НѣтелеСѣицилор. Кълиндарѣ поѣ.
Z.	Z.			Z.	
Лѣнѣ	1	Коста ши Damianѣ		13	Маргарета
Марци	2	Вестън. Преакъратеѣ		14	Бонавенциѣ
Міерк.	3	Мъченѣкъл Іакѣнтѣ		15	Лѣтпърд. Ап.
Жоѣ	4	Пърѣнт. Andreѣs Криг.		16	Фахстѣ ши Maria
Вінерѣ	5	Пърѣнт. Атанасіе Атон.		17	Алексіѣ
Сѣтв.	6	Къвиосъл Сисоѣs		18	Сѣтфониѣ

Дѣт. 7. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Матеѣs капѣ 9.

Дѣт.	7	Къвиосъл Тома		19	Віченциѣ
Лѣнѣ	8	Мъченѣкъл Прокопиѣ		20	Іліе Пророкъл
Марци	9	Мъченѣкъл Панкратіѣ		21	Даниѣл Пророкъл
Міерк.	10	45 Мъченѣчѣ дѣн Нікоп.		22	Maria Magdalena
Жоѣ	11	Мъченѣца Евѣіміа		23	Лѣворіѣ
Вінерѣ	12	Мъч. Прокъл ши Іларіе		24	Хрістѣна
Сѣтв.	13	† Сов. Арх. Гавріѣл		25	Іакобѣ Апост.

Дѣт. 8. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Матеѣs капѣ 14.

Дѣт.	14	Апостолъл Авіла		26	Ана
Лѣнѣ	15	ММ. Кіріѣл ши Ізліанѣ		27	Панталеон
Марци	16	Мъченѣкъл Атіноѣен		28	Іноченциѣ ши Вікт.
Міерк.	17	† Мъченѣца Марина		29	Марта
Жоѣ	18	Іачѣнтѣ ши Еміліанѣ		30	Авдон
Вінерѣ	19	Къвиоаса Макріна		31	Ігнациѣ Л.
Сѣтв.	20	(†) Пророкъл Іѣрѣ		1	Авгѣстѣ Петрѣ

Дѣт. 9. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Мат. капѣ 14.

Дѣт.	21	Къв. Сѣтеонѣ ши Іоанѣ		2	Порциѣкъл Гѣст
Лѣнѣ	22	† Maria Magdalena		3	Стефанѣ Е.
Марци	23	Мъченѣкъл Троѣітѣ		4	Domінікѣ
Міерк.	24	Мъченѣца Хрістѣна		5	Maria Шнее
Жоѣ	25	† Адорнт. Сф. Анеѣ		6	Сѣтв. ла фаѣц
Вінерѣ	26	Сф. Мъчен. Ермолаѣ		7	Кайетанѣ
Сѣтв.	27	† Мъч. Пантелеѣмон		8	Кіріакѣ

Дѣт. 10. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Матеѣs капѣ 17.

Дѣт.	28	АА. Прохорѣ, Нік.		9	Romanѣ
Лѣнѣ	29	Мъченѣкъл Калінікѣ		10	Лазренциѣ
Марци	30	А. Сѣла ши Сѣланѣ		11	Съсана
Міерк.	31	Евдокіѣ		12	Клара

АВГУСТЪ (Мъсѣдаріѣ) аре зиле 31.

С.	Л.	Нѣмеле Сѣицилорѣ ші але Сърѣторілорѣ.	Zod.	Л.	Нѣмеле Сѣицилор. Кълиндаріѣ поѣ.
Z.	Z.			Z.	
Жої	1	Скѣт. ч. † ші 7 Макав.		13	Иполітѣ
Вінері	2	Мѣстеле Сѣ. Стефанѣ		14	Евѣсевіе
Сѣтѣ.	3	Кѣв. Ісаакѣ ші Фахс.		15	(†) Адорт. Мар.

Дѣм. 11. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Матеїѣ капѣ 18.

Дѣм.	4	СС. 7 Мѣі дпн Ефесѣ		16	Рохѣс
Дѣпї	5	Мѣч. Евѣсїгнїѣ		17	Лївератѣ
Марці	6	(†) Сѣмбареа ла фацѣ		18	Елена Амн.
Міерк.	7	Мѣч. Dometіе, Пѣлх.		19	Севалдѣ
Жої	8	М. Еміліанѣ Еп. Кіз.		20	(†) Стефанѣ Р.
Вінері	9	Апост. Матеїѣ		21	Іоакїмѣ
Сѣтѣ.	10	Мѣч. Лаврентїѣ Арх. ☾		22	Тїмотеѣ

Дѣм. 12. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Мат. капѣ 19.

Дѣм.	11	Мѣч. Евѣлѣ Дїакон.		23	Філіпѣ
Дѣпї	12	Мѣч. Фотїѣ ші Анїкїѣ		24	Бартоломеѣ
Марці	13	Кѣв. Максїмѣ тѣртѣр.		25	Лѣдовїкѣ
Міерк.	14	Пророкѣл Міхеа		26	Самсілѣ
Жої	15	(†) Адортїреа Преак.		27	Іосїфѣ Кал.
Вінері	16	Адѣч. Ікѣнї дѣі Хс. ☼		28	Авѣгѣстїнѣ
Сѣтѣ.	17	Мѣч. Міронѣ		29	Тїереа К. Іоанѣ

Дѣм. 13. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Мат. капѣ 21.

Дѣм.	18	Флорѣ ші Лаврѣ		30	Роса Феч.
Дѣпї	19	Мѣч. Андреїѣ Страт.		31	Раїмѣндѣ
Марці	20	Пророкѣл Самсілѣ		1	Септемѣре Еїдїѣ
Міерк.	21	Апост. Тадѣїѣ		2	Іодокѣ
Жої	22	Мѣч. Агатонїкѣ		3	Мансѣветѣ
Вінері	23	Мѣч. Лѣпѣ		4	Росалїа
Сѣтѣ.	24	Мѣч. Евѣтїхїѣ ☽		5	Вїкторїнѣ

Дѣм. 14. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Матеїѣ капѣ 22.

Дѣм.	25	Ап. Вартол. ші Тїтѣ		6	Zacharia
Дѣпї	26	ММ: Adrianѣ, Натал.		7	Реїна
Марці	27	Кѣв. Пїменѣ		8	(†) Нашт. Мар.
Міерк.	28	Кѣв. Моїсі Арапѣлѣ		9	Горгонїѣ
Жої	29	(†) Тїереѣз кап. Сѣ. Іоан		10	Нїколаѣ Тол.
Вінері	30	Пѣрїнт. Александрѣ		11	Еміліа
Сѣтѣ.	31	Брѣѣл Прѣкѣр. Марїѣ		12	Товїас

СЕПТЕМВРЕ (Винчерѣх) аре zile 30.

C.	Л.	Нѣтеле Сѣинѣлорѣ ши але Сървѣторилорѣ.	Zod.	Л.	НѣтелеСѣинѣлор. Кълндарѣх поѣ.
Z.	Z.		Z.	Z.	

Дѣт. 15. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Матеѣх капѣ 25.

Дѣт.	1	† К. Сѣм. ст. ши Марта ☉		13	Ida
Дѣпѣ	2	Мѣч. Мамантѣ		14	Дпълд. †
Марѣѣ	3	Мѣч. Антѣмѣ		15	Nikodimѣ
Мѣерк.	4	С. М. Вавѣла, Моѣѣ		16	Дѣдмила
Жоѣ	5	П. Захарѣе ши Елѣс.		17	Ламвертѣ
Вѣнерѣ	6	Мѣч. Еѣдокѣе		18	Томѣ Ап.
Сѣтв.	7	Мѣч. Сосонтѣ		19	Konstantinѣ

Дѣт. 16. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Мар. капѣ 25.

Дѣт.	8	(†) Нашт. Преѣв. Фѣч. ☾		20	Еѣстахѣ
Дѣпѣ	9	† П. Иоакѣмѣ ши Ана		21	Ап. Матеѣх
Марѣѣ	10	Мѣдѣ Minodora		22	Masridiѣ
Мѣерк.	11	Кѣв. Теодора		23	Тѣкла
Жоѣ	12	Мѣч. Аѣтѣномѣ		24	Цѣрардѣ
Вѣнерѣ	13	Мѣч. Корнѣлѣ сѣт.		25	Клеоѣас
Сѣтв.	14	(†) Дпълд. ч. Крѣвѣ		26	Kiprianѣ

Дѣт. 17. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Матеѣх капѣ 15.

Дѣт.	15	Мѣч. Nikita ☉		27	Коста Dam.
Дѣпѣ	16	Мѣдѣ Евѣѣmia		28	Вѣндѣсл. Реѣ.
Марѣѣ	17	Мѣдѣ София		29	Mikhailѣ
Мѣерк.	18	Кѣв. Еѣмѣне		30	Ieronimѣ
Жоѣ	19	Мѣч. Троѣѣмѣ		1	Октѣмѣврѣ Рѣт.
Вѣнерѣ	20	Мѣч. Еѣстатѣ		2	Leodegardѣ
Сѣтв.	21	Апѣст. Кѣдратѣ		3	Kandidѣ

Дѣт. 18. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Маркѣх капѣ 4.

Дѣт.	22	Мѣч. Фока ши Иѣна ☾		4	Франѣѣскѣ Сев.
Дѣпѣ	23	† Зѣт. Сѣ. Иоанѣ Бѣт.		5	Плаѣѣдѣ
Марѣѣ	24	Мѣдѣ Текла		6	Брѣно
Мѣерк.	25	Кѣв. Еѣѣросѣна		7	Iѣstina
Жоѣ	26	† Адѣрт. Сѣ. Иоанѣ Ев.		8	Брѣѣѣѣга
Вѣнерѣ	27	Мѣч. Калѣстратѣ		9	Dionisiѣ
Сѣтв.	28	Кѣв. Харѣѣтонѣ		10	Gedeonѣ

Дѣт. 19. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Лѣка капѣ 6.

Дѣт.	29	Кѣв. Кѣрѣѣѣкѣ		11	Emitilianѣ
Дѣпѣ	30	Пѣрѣнт. Грѣгорѣ		12	Макѣсѣѣmilianѣ

ОКТОМВРЕ (Брътърелъ) аре zile 31.

C Z:	A Z:	Нъмеле Сѳинѳилорѣ ши але Сървѣторилорѣ.	Zod.	A Z:	Нъмеле Сѳинѳилор. Кълиндарѣ поѣ.
Марѳи	1	Апостолъл Анаѳа		13	Edgarѣ
Миерк.	2	Мъченикъл Киприанѣ		14	Калисиѣ
Жои	3	Мъч. Dionisie Ареоп.		15	Тересиа
Винерѣ	4	Пъринтеле Иеротеѣс		16	Галѣс
Сътв.	5	Мъчениѳа Харѳина		17	Хедвиг

Дът. 20. дъпъ Рѣсале. Ев. дела Лъка капѣ 7.

Дът.	6	† Апост. Тома		18	Лъка Еванг.
Лъпи	7	ММ. Серѳие ши Вакх. ☾		19	Фердинандѣ
Марѳи	8	Къвиоса Пелаѳиа		20	Vendelinѣ
Миерк.	9	† Ап. Иаков ал дѣи Алѳеѣ		21	Ърсъла
Жои	10	Мъченикъл Евлампие		22	Корѣла
Винерѣ	11	† Апост. Фѣлипѣ		23	Ioanѣ Капис.
Сътв.	12	ММ. Провѣ ши Тарахѣ		24	Раѳаѣлъ Арх.

Дът. 21. дъпъ Рѣсале. Ев. дела Лъка капѣ 8.

Дът.	13	Мъч. Карпѣ ши Папѣлѣ		25	Хрисанѳѣ
Лъпи	14	(+) Къв. Параскева ☾		26	Dimitrie
Марѳи	15	Мъченикъл Лъѳианѣ		27	Savina
Миерк.	16	Мъченикъл Лонѳинѣ		28	Simonѣ ши Izda
Жои	17	Пъринтеле Оѳѣ		29	Narcisѣ
Винерѣ	18	† Лъка Евангелистъл		30	Klavdis
Сътв.	19	Пророкъл Иоѣлѣ		31	Лъпѣлѣ

Дът. 22. дъпъ Рѣсале. Ев. дела Лъка капѣ 16.

Дът.	20	Мъченикъл Артемиѣ		1	Ноемвр. (+) Т. Сѳ.
Лъпи	21	Къвиосъл Иларѣонѣ		2	Пом. Рънос.
Марѳи	22	Пър. Аверкиѣ Еписк. ☾		3	Хъверѳѣ
Миерк.	23	Ап. Иаковѣ фрѣт. Domn.		4	Каролѣ Бором.
Жои	24	Мъченикъл Арета		5	Еперѣкѣ
Винерѣ	25	Мъченикъл Марѳианѣ		6	Leonardѣ
Сътв.	26	(+) Сѳ. Мъч. Dimitrie		7	Енгелверѳѣ

Дът. 23. дъпъ Рѣсале. Ев. дела Лъка капѣ 8.

Дът.	27	Мъченикълѣ Несторѣ		8	Готѳриѣдѣ
Лъпи	28	Мъченикъл Терепѳиѣ		9	Teodorѣ
Марѳи	29	Мъчениѳа Анастасиа		10	Andreѣс
Миерк.	30	Мъченикъл Zinovie ☾		11	Martinѣ Еп.
Жои	31	Апост. Стахие		12	Emilianѣ

НОМБЕРИ (Брѣтариѣ) аре зиле 30.

Z.	Zi	Nътеле Сѡицилорѣ ши але Сървѣторилорѣ.	Zod.	Zi	NътелеСѡицилор. Кълндарѣ поѣ.
Вінерї	1	Коста ши Damian		13	Станислаѣ
Сѣтв.	2	Мъченикъл Авиндинѣ		14	Серафимѣ

Дѣт. 24. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Лѣка капѣ 8.

Дѣт.	3	Мъченикъл Акенсимѣ		15	Леополдѣ
Лѣпї	4	Къвиосъл Иоаникіе		16	Edmundѣ
Марцї	5	Мъч. Галактион Еп.		17	Григоріе
Міерк.	6	Павел Архіеп. Конст.		18	Езденіе
Жої	7	33 Мъч. дн Мелитинѣ		19	Елісавета
Вінерї	8	(+) Арх. Міх Гаерілаз		20	Фелікс
Сѣтв.	9	Мъченикъл Опісіѣѣ		21	Дптр. Нѣск.

Дѣт. 25. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Лѣка капѣ 10.

Дѣт.	10	Апост. Ерастѣ		22	Чечіліа
Лѣпї	11	Мъченикъл Міна		23	Кліментѣ
Марцї	12	Иоан Мілостивъл		24	Иоан Гѣрѣ d. a.
Міерк.	13	+ Иоанѣ Гѣрѣ de азрѣ		25	Катаріна
Жої	14	+ Апост. Філіпѣ		26	Конрадѣ
Вінерї	15	М. Гѣріе, Пост. Н. Хс.		27	Савіна
Сѣтв.	16	+ Матеїѣ Еванг.		28	Состенѣ

Дѣтнека а 26. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Лѣка капѣ 12.

Дѣт.	17	Пѣр. Григоріе Еліск.		29	Сатѣрнинѣ
Лѣпї	18	Мъч. Платон ши Ром.		30	Andreїѣ Ап.
Марцї	19	Пророкъл Авдіѣ		1	Дечемврѣ Езлог.
Міерк.	20	Григоріѣ Декаполтѣл		2	Бівіанѣ
Жої	21	(+) Дптр. дн Бісерікѣ		3	Барвара
Вінерї	22	Апост. Філімонѣ		4	Франціскѣ Ксав.
Сѣтв.	23	Пѣр. Амфіл. Еп. Иконіеї		5	Савва

Дѣт. 27. дѣпъ Рѣсале. Ев. дела Лѣка капѣ 13.

Дѣт.	24	Кліментѣ Папа Ромеї		6	Ніколаѣ
Лѣпї	25	+ Мъченица Екаторіна		7	Амвросіѣ
Марцї	26	Къвиосъл Алніе		8	(+) Зѣт. Нѣск.
Міерк.	27	Мъч. Іаковѣ Персѣл		9	Леокадіѣ
Жої	28	Къв. Стефанѣ чел поѣ		10	Іздїта
Вінерї	29	Мъченикъл Парамон		11	Damasкинѣ
Сѣтв.	30	+ Ап. Andreїѣ дптр. к.		12	Максенціѣ

Despre artele frumoase

cu aplicarea lor la cerintele poporului românesc.

(Disertatiune ținută în 29. Iuliu 1862.)

Onorabil'a adunare generală din anul trecut a binevoitu a'mi priimi 15 și relative 22 tесе sеu propusețiuni luate din câteva ramuri ale științelor, ale artelor, ale economiei și ale vieții sociale, că pe unele care încă ar merita, că bărbații noștri de diferite specialități se se ocupe cu o mai deaproape cercetare a lor, însă firesce cu privire mai virtuosă la folosul practic și durator al poporului românesc.

Între acelea propusețiuni era și una formulată că întrebare: Pentru ce art'a zugraviei pe lângă toată protejțiunea ce'i da ritul bisericii resaritene, nu pôte înainta la romani?

Nu mă sfîiesc a recunósce, cumca în momentul când eu miam aruncat această întrebare, amicii și protejtorii artelor m'ar fi potut prea bine întimpina cu alt'a: Pentru ce se nu ne pese de înaintarea tuturor artelor, de arhitectură și sculptură, de music'a vocală și instrumentală, de poetică și oratorie, cum și într'unu cuventu de cultur'a estetică a poporului nostru. Din contra toți amicii științelor strinsu întieleser de o parte și toți închinătorii materialismului de alt'a miar dîce pôte: până la cultur'a artelor se vedem de altele mai mari, se ne smulgem mai anteu din ferecaturele nesciinției orbitóre, cum și din apasátorele lantiuri ale saraciei rusinátore.

Deci mainainte de a mă lasa mai afundat în discușiunea subiectului ce miam luat, nu lipsesc a respunde pro-

teptoriloru de arte in generalu, cumca sunt de acordu cu dumnealoru, si cá déca propusetiunea mea din anulu trecutú nu s'a intinsu preste tóte artele, caus'a se o caute numai in acea impregiurare, ca nu am voitu se trecu pe dinaintea altoru barbati, carii meditasera asupra cultúrei estetice preste totu neasemenatu mai multu decatu mine, si ca m'am marginitu atunci numai la art'a zugraviei séu pictúrei, numai pentruca pe acést'a o am privitu cá pe un'a ce pe lenga music'a vocala in florise odinióra mai multu, care in sa astadi prin nedreptatea timpiloru se afla in decadintia si abia numai cá de ani 20 incóce licurindu cá o candela lipsita de untu de lemnú si dandu semnele unei re'nvieri ce se lupta cu mii de greutati amaritóre de viétia.

In catu pentru oricare alte clase de ómeni despretiuitori de arta fie de ajunsu ale observa de astadata numai pe scurtu, ca nu dorescu connatiunaliloru mei nici sciintia nalta in sa rece, lipsita de orice simtiu alu frumosulu, neincaldíta de radiele cele indulcítóre ale artei, — si cu atatu mai putinu asiú voi, cá Mamonu se'si infiga preste noi tronulu seu de auru si de tóte avutiile lui Pluto, numai pentru cá se'si póta bate jocu de totu ce este mai bunu, mai frumosu, mai nobilu in viétia omenésca, de virtute, de simtiemintele inimei si de tóte produptele artei carea si ea este un'a din ficele cerului, eara in loculu acestora se substitue despretiulu tuturoru facultatiloru omenesci mai nalte, trufi'a barbara si unu modu de o viétia destramata, tavalita prin tóte noróiele unui epicureismu omoritoru de onóre si de suflete. Voimu avutiile materiale cá mijlóce spre a castiga prin ele alte bunuri mai mari, mai sublime; cá scopu in sa le despretiuimu cu totii din adunculu sufleteloru nóstre.

Miam propusu Domniloru a cuventa in ór'a ce mi s'a destinatu prin bun'a vointia a presiedintelui adunarii despre cateva din artele frumóse, cu aplicare la cerintiele poporului romanescu, nu in sa cá artistu, ceea ce me sciti cu

totii ca nu sunt nicidecum, ci numai cá ferbinte doritoru alu re'nvierii arteloru, alu formarii gustului si alu nobilitarii simtieminteloru in sinulu poporului nostru. Cunoscuar'a bunavointia si indulgentia a barbatiloru din care este compusa acésta adunare venerabila; am avutu mai multe ocațiuni de a me folosi de acestea virtuti ale confratiloru mei. Imi voiu pune tóta silinti'a, cá se nu facu vreunu abusu de patiinti'a onorabililoru mei ascultatori. Me voiu feri a me cufundá in definitiuni abstrase si ostenitóre de spiritu. Spre a recomenda art'a si artele 'mi va fi prea de ajunsu a deschide istori'a genului omenescu, prin care frundiariundu cateva patrare de óre, credu ca me voiu apropié multu mai usioru catra scopulu ce miam propusu astadata, carele insa'mi sta la inima mai bine cá de ani douadiecei incóce.

Art'a in generalu si artele in specialu isi au si ele istori'a loru, precum isi are fiecare ramu de sciintia si fiecare poporu, carui provedintia ii pastrase vreo rola mai insemnatóre in dram'a cea gigantică a omenimii dela cea dinteia societate omenésca si pana in dílele nóstre. Atal'a numai, ca istori'a artei respinsa si innecata prea adesea, prin urmare si despretiuita de multi chronografi si istoriografi carii au aflatu mai mare placere a consemna fapte de arme, omoruri cum amu díce colective de popóre intregi, nu a fostu in stare de a strabate la cunoscinti'a popóreloru, precum au strabatu numele domnitoriloru, eroiloru, comandantiloru de armate, carii n'au cautatu nici o gloria in manuirea condeiului, a penelului, a córdeloru de lira, a linialului si a daltei, ci numai in sgomotulu celu uimitoru si nimicitoru alu armeloru. Cu tóte acestea istori'a artei s'a pastratu chiaru si fara voi'a istoriciloru. Celu mai vechiu istoricu alu omenimii profetulu Moisi nu póte scrie nici chiaru cartea facerii, nici istori'a poporului seu, fara cá se nu ne conserve totuodata urme numeróse din istori'a arteloru. Ruinele cele gigante din Egiptu, cele dela Babilonu si Palmir'a, cele din Elad'a si Itali'a, tóte traditiunile

mitice ale eliniloru, cum si toti istoricii si poetii loru sunt totu atatea fantani, dintru care posteritatea se pôte convinge pe deplinu, cumca artele s'au nascutu dintr'odata cu societatile omenesci, si ca tocma cei mai intielepti conducători si legislatori ai poporaloru antice au avutu artele in atat'a onóre, in catu leau facutu locu la cultulu relegiosu pe care'lu avea fiecare dupa ide'a ce 'si facusera despre creatorulu universului si despre atributele acestuia. Tóte poporale au fostu invoite la unu punctu: cá se onóre pe Ddieu cu totu ce li s'au parutu loru ca este mai frumosu pe pamentu si deasupra lui intre bolt'a cerésca si atmosfera. Din contra tóte incercarile de a scóte artele din cultulu relegiosu au remasu pana in dioa de astadi desierte.

Insasi biseric'a lui Isusu Christosu care a redusu tóta legea si credinti'a la unic'a lege, cea mai simpla in sa si cea mai sublima si singura adeverata, Iubesce pe Ddieu din totu sufletulu teu si din totu cugetulu teu, iubesce pe deaprópele teu cá pre tine insuti, a recunoscutu nu multu dupa a sa intemeiere, cumca spre a poté semana, in radacina si desvolta in inimele omenesci adeverat'a charitate, dîns'a inca trébue se pégatésca pe ómeni cu ajutoriulu arteloru, inblândiendu totu ce e barbaru, cruðu si brutalu, nobilitandu óresicum simtiemintele si facéndule capace de a priimi cu minte luminata si cu inim'a deschisa cerésca semintia a invatiaturiloru celui ce sia versatu sangele pe cruce pentru libertatea si mantuinti'a filoru lui Adam, precum pégatesce semenatorulu agrulu seu prin aratura, grapare si prin departarea radacineloru râpitóre de sucurile cele mai bune. De aici introducerea cantariiloru bisericesci, de aici earasi favorarea picturei prin tóte locurile de adunare ale crestinelòru.

Déca totusi istori'a ne a pastratu mai multe urme, din care se vede cumca unii parinti bisericesci au combatutu din tóte puterile unele arte, acésta se esplica si se justifica prea bine prin impregiurarea, ca precum cu tóte lu-

crurile din lume, asié si cu artele s'au facutu o mare multime de abusuri, ca aceleasi, eara anume sculptur'a fusese intrebuintiata spre a sustiené cultulu idololatriei, pe care toema christianismulu era chiamatu a'lu combate si a'lu stirpi de pe fati'a paméntului si din inimele ómeniloru. Sed abusus non tollit usum. Eará abusu s'a facutu ce e dreptu, in drépt'a si in steng'a; pentruca a fostu fórte anevoie pana se aduca cineva pe ómeni la cunoscintia, cumca este o nemarginita diferentia intre cele doua culturi, care pe elinesce se dícu alu duliei si alu latriei. Atunci insa, candu o partita tare si numerósa s'a sculatu in Constantinopole si mai in totu imperiulu greco-romanu din resaritu s'a revoltatu in contra icóneloru, sub pretestu ca prin aceleasi lumea va recadea earasi in vechi'a idololatria, biseric'a tragéndu o linia agera intre cultulu séu inchinatiunea ce se da Creatorului a tóte si intre simpl'a onóre si veneratiune ce se cuvine memoriei barbatiloru si femeiloru de o viétia nepatata si santa, pastrata prin infatisiarea portreteloru séu icóneloru acelorasi, aparandu din tóte puterile sale acestu principiu, apará totuodata mai preste totu artele, pe care le si favorá dupa impregiurari pana la total'a apunere a imperiului crestinescu bisantin. De atunci insa artele persecutate si fugarite din resaritu, isi cautara si aflara scapare si locuintia sub frumosulu ceru alu Italiei. De atunci si pana acum artele in resaritu recadiura intr'o stare de amortiéla, incatu totu ce se mai facú pana acum in acestu cercu alu aptivitatii omenesci, nu este decatu o imitatiune, de care art'a se retrage cu fati'a coperita, eara geniulu fuge disgustatu si suparatu, cantandu'si pe airea spatiu pentru sborulu seu, carele e dedatu a se aventá dreptu in susu catra idealulu seu, carele este numai dela Ddieu.

Acésta decadintia a arteloru in resaritu avú o cumplita inriurintia asupra culturei arteloru la poporulu romanescu. Urmare firésca acésta a strinseloru referintie rele-

gióse si politice care au custatu preste 1100 ani între Romanii din Daci'a si între imperiulu bisantin, adeca dela a 320 pana la 1453. Ori unde te intorci p'între romani, pretutindenii dai de resturi ale arteloru, preste totu urmele lorú cá totu atatea martore de inflorirea ce órecandu ajunsese la culmea sa. Ce este óre portulu celu in adeveru pitorescu alu celoru mai multe triburi séu semintii romanesci, ce este zugravi'a bisericiloru mai puțin decatu resturi ale artei trecute prin multe focuri si sabii. Ce sunt nenumeratele cantece, pastrate la poporu, decatu earasi resturi venerabile din music'a vocala odinióra fórte infloritóre. Cine nu scie óre, cá tiner'a romancutia nu póte legana, nu póte tórce, cóse si depaná, fara cá se nu cante; mergéndu la campu cu furc'a 'n brau, séu cu prunculu pe bratie, sapandu, secerandu séu lucrandu la fenu, culegendu la fragi séu flori, ea trebuie se cante. Bucuri'a si intristarea, dorulu si urgi'a, amorulu si uritulu, libertatea si sclavi'a, tóte sunt coprinse in cantece. Asió este, fiii si fiicele acestui poporu de altmíntrea prea nefericitu, se nascu, crescú, lucra, sufere si — moru între cantece! Salutare tie poporu plinu de viétia, care inca mai affi placere in cantecele tale pastrate din seculii cei carunti. Scii tu óre, care este judecat'a celoru mai ageri scrutatori ai inime omenesci, despre acele popóre, care p'între tóte amarale si infricosiatele calamitati seculare siau sciutu pastra memori'a barbatiloru sei de merite si istori'a sa in cantece si poesii? Unu poporu de clasa acestora e tare in credintia, tare in sperantia si viéti'a lui se computa, nu dupa seculi, ci dupa mii de ani inainte.

Cu tóte acestea in sa departe de a lasa locu amagirii de sine, trebuie se recunóscemu noi insine, ca totu ce vedemu si ce audimu la poporulu nostru din vechi'a cultivare a diferiteloru arte, este numai ruina a unui monumentu maretiu, din ale carui parti constitutive cunoscutorulu numai catu e in stare de a incheié la ceea ce amu

fostu odinióra, prea puțin in sa întregu, prea puțin complitu si óresicum rotunditu, pentru cá se póte sta de modelu generatiunilor viitóre.

In architectura si sculptura avem Domniloru, unu singuru capu de maestru, unu opu întregu, carele ajungendu abia in a. 185⁴/₅ a fi cunoscutu artistiloru europeni, cá unu monumentu ce nu'si mai gasesce pareche in stilulu in carele este esecutatu, a storsu admirarea tuturoru. Acelasi este biseric'a dela Argesiu. Fia cá acelu monumentu relegiosu se nu mai remana parasitu si nesocotitu cá pana acum! De aci incolo totu ce avem întregu, se coprinde intr'o multime nenumerala de biserici mai mari si mai mici, dintre care cele mai puțin sunt de unu stilu curatu clasicu, ci precum bisericelile unguriloru, poloniloru, slaviloru si in parte ale germaniloru se vedu o parte mare a loru cladite dupa atatea stiluri cu totulu stricate si adesea plagiate din mai multe stiluri antice si priimate in seculii mai dincóce, asié si stilulu bisantinuu se vede modificatu, uneori deresu, alteori cu totulu deformatu si bajocoritu, dupa gustulu stricatu si nesciinti'a architectului, seu dupa capritiulu ridicolu alu proprietariulu.

Incatu pentru locuintiele omenesci, apoi romanii cá si popórale de prin pregiuru se afla cu privire la scopu si la gustulu esteticu in architectura intr'o epocha de transitiune pociu dice periculósa. Incai poporulu tieranu isi cladesce elu însusi locuintiele sale, cu care ocaziune elu isi consulta numai pung'a, clim'a sub care traesce si referintiele sale de proprietariu séu de asié numitu tacsalistu orchiriasiu in care se afla, eara mai departe nu a invatiatu a cugeta. Earu pe la cetati si orasie partea mai mare a cladiriloru moderne se face dupa cate unu stilu bastardu, nici anticu nici modernu, nici elinu nici romanu, nici italianu nici germanu, din materialu netraitoru si reu legatu intre sine, si totusi focu de scumpu, incatu tiar veni se credi, ca ómenii nu mai au ce se faca cu banii si ca totusi

cladescu numai provisoriu, cá si cum s'ar presupune ca stau ga'a cá si turcii, a parasi preste cativa ani Europ'a.

Sunt de opiniune Domniloru, ca tóte edificiiile de folosu publicu incependu dela biserici si scóle pana la spitale si tribunale, cate ne va ajuta cerulu a naltia pe viitoru, se fia mai putíne, insa cu atatu mai monumentale, cladite dupa strinsele regule ale artei si ale esteticei. Déca este cá se versamu bani multi si sudóre crunta, pentru ce óre se nu impreunamu tóte atributiunile bune la unu locu, trebuinti'a, trainici'a si frumseti'a!

In privinti'a locuintieloru private asiu dori, cá poporul intregu se se dedea si se'si puna tóte silinti'a de a cladi numai din materialuri tari, resistatóre furiei tuturoru eleminteloru, prin urmare numai din pétra si caramida, totuodata avendu in vedere conservarea sanatatii si frumseti'a. Nu se póte crede, cata iniriurintia au locuintiele asupra sanatatii trupesci si sufletesci, cum si asupra formarii caractereloru si chiaru asupra moralitatii omenesci. Tiene si cresce o comuna catu de numerósa in cursu numai de 50 ani in colibe si suterane (bordeie) umedóse, intunecóse, cum si totu in acelu timpu pe alt'a in case de pétra, luminóse, aparate de orice umediéla; diferinti'a va fi de siguru surprindietóre.

Scimu prea bine, cumca dela o parte mare a poporului lipsita pana inainte cu 15 ani de proprietate nu s'a potutu astepta si pretinde cá se'si cladésca alte locuintie, decatu numai provisorii. De acum inainte insa este cu totul altuceva. Poporul emancipatu si intratu in dreptulu seu de proprietate va avea trebuintia numai de unu indemn practicu, pentrucá cunoscându'si adevératulu seu interesu, se arunce si se prinda radacina pe pâmentulu devenitu in asa proprietate si pe acela ce'si va mai castiga prin sudórea fetii sále.

Incepetur'a se póte face prin cladirea de biserici, de case parochiale, comunale si de scóle; apoi esemplele acestea

voru strabate cu incetulu si la locuitorii comunelor. Pana acum inca avem cateva esemple demne de tóta laud'a in acésta privintia.

Dupace in modulu acest'a cercetaramu pe scurtu acea stare, intra carea se afla architectur'a la poporulu nostru, voiu trece la ceealalta arta frumósa, ce sémana cá s.a nascutu mai dintr'odata cu architectur'a. Aceeasi este desemnulu liniariu si desemnulu in colori séu zugravi'a.

Déca a suferitu vreo arta frumósa prin incursiunile barbare ale seculilor trecuti, apoi mai multu cá tóte a suferitu zugravi'a. Lasamu ca acésta arta decandu lumea fusese favorata numai de ómeni insestrati cu unu gustu firescu pentru dins'a, prin urmare ca artistii cei mai geniali inca depindea numai dela grati'a celor ce avea si gustulu si mijlócele de a o favora, dar apoi pusecutiunile relegióse si politice ii detera in mai multe tieri si staturi lovitur'a de mórte. Ce a fostu óre mai firescu decatu cá musulmanii ocupandu S. Sofia si alte biserici crestine, se ardia tóte icónele, se radia paretii si asié se le prefaca in moshee. Ce a trebuitu mai multu in tierile crestine, decatu cá o secta relegiósa sculanduse asupra alteia ce tienea multu la pastrarea acestei arte in biserici, se nimicésca tóte produptele ei si se albésca paretii dupace a derimatu altarele. Intru asemenea un'a din cele dinteie grije ale domnitorilor cuceritori de tieri a fostu, cá dupace au fugaritu pe vechii domnitori, se le stinga si memori'a loru si a familiiloru acelorasi prin nimicirea ori caroru portrete si altoru suvenire ale artei; pentruca dómne ce usioru este a da focului o bucata de pênsa séu de lemn, pe care artistulu genialu fipsase ide'a sa pentrucá se o strapuna la posteritate!

Trebue se ne restauramu art'a picturei si cu dins'a suvenirele nóstre istorice, relegióse si nationale, se stergemu si se departamu dintre noi orice caricaturi si scâ-

lâmbaturi, care corumpu gustulu, timpescu simtiemintele si au inriurintia fórte neplacuta chiaru asupra generatiuniloru, in care privintia me provocu la testimoniulu fisiologiloru; se pastramu numai ceea ce avemu bunu si frumosu, demnu de a se conserva pentru posteritate. Deci oricandu edificamu vreo biserică, ori candu voimu a fipsa pentru memori'a ómeniloru vreo scena din viéti'a nóstra nationala, se fimu cu mare luareaminte, cá se nu platimu cu bani scumpi lucru precum se dice, de têrgoveti.

Óre insa unde se alergamu spre a ne afla modéle, cu ajutoriulu carora se regeneramu la noi art'a picturei? In Constantinopole nu mai avemu ce cauta. Elu nu mai este nici chiaru resiedinti'a picturei bisantine; eara acést'a pe catu s'a mai pastratu in esemplare decopiate, se vede imbracata intr'o forma, cum amu dice rigida, fara viétia, fara spiritu. Flórea culturei bisantine a trecutu inca din alu 15-lea seculu la Itali'a si de acolo mai inlâintru in Europ'a. Insii zugravii greci de astadi ii cauta urmele in acele tieri. Totu pe acésta cale amblara cativa pictori romani, carii in dilele nóstre au inceputu se dea artei o alta direptiune si unu altu sboru. Intre acestia celu mai cunoscutu este atatu la noi catu si dincolo Dn. C. Leca, alu carui penelu face onóre romaniloru si mai deaprópe acestei cetati, din alu carei sinu a si esitu.

Imi pare réu, cumca art'a picturei in prim'a nóstra espusetiune nationala este mai puțin representata decatu s'ar fi potutu intempla, déca scurtimea timpului ar fi ertatu pe mai multi zugravi ai nostrii de a se pregati pana astadi. Cu tóte acestea acei carii n'au avutu ocaziune de a cunosce pana acum penelulu Dlui Leca, se 'si ia ostenéla de a cerceta biseric'a romanésca a doua din suburbiulu de susu, unde se va desdauna pe deplinu pentru lipsirea Dlui din espusetiune. Eară incatu pentru artefaptele care se vedu in odai'a Nr. 4 imi iau voia a trage luareaminte a on. adunari asupra unei icóne lucrate in stilulu bisantinu.

Sciti alu cui penelu a produsu acea piesa? Unu batranu venerabilu, peste alu carui capu au trecut optudieci si optu de ani, plinu de dorintia de a'si mai incerca odata man'a sa tremuratóre spre a ve onora present'i'a Dv., a produsu aceea ce vediurati. Este in sa de insemnatu, ca acestu pictoru si auritoru a fostu celu dinteu in dilele sale, carele s'a incercatu a impáca stilulu bisantinu cu formele cele mai vii ale celui italianescu; eara fiii sei Nicolae si Michaille apucandu pe cararea batuta mai anteu de tataséu, au resitu a lamuri gustulu si a curati pictur'a romanésca de atatea figuri deformate, care nu mai potea fi obieptu alu evlaviei adeverate si cu atatu mai putínu alu apretiuirea cunoscétoriloru de arta.

Sunt de opiniune Domniloru, cá dintr'odata cu architectur'a se incuragiamu si desemnulu si pictur'a. Acésta se póte intempla infintiandu cate o scóla de desemnu pe la tóte gimnasiile romanesci, prin premiarea celu mai bunu opu artisticu, cum si la timpulu seu candu voru suferi mijlócele finantiale, prin votarea si asemnarea de stipendiu pentru celu mai bunu dintre elevii dela acést'a arta.

Déca Dn. de Gerando in descrierea poporáloru Transilvaniei avu dreptu candu dice despre tinerulu zugravu romanu, ca elu apuca penelulu si fara a se ingriji multu de dascali si de modele se pare a dice, anche io sono pittore, apoi ce se dicemu noi óre despre music'a nóstra nationala ce se pare a fi nascuta cu noi insine?

Asié este, firea romanului aduce cu sine, cá elu se nu póta fi fara musica; prin urmare despre esistinti'a elementelor ei care aru fi se se cultive, nu mai póte incapé nici o indoiéla. Óre in sa ce s'a facutu pana acum la noi in acésta privintia? Me dóre fórte Domnii mei, ca prin scurtimea timpului sunt constrinsu a trece peste acésta intrebare numai cá prin fuga. Din norocirea mea in sa acésta cestiune apucase a se desbate in cursu de cativa ani de cateva ori in ucele foi periodice romanesci, prin ur-

mare celu puțin u o parte o publicului nostru avuse si pana acum ocaziune de a'si formula in acésta privintia opiniunea sa.

Music'a este limb'a universală a omenimii, pe care o întielegu tóte poporale. Prin musica vorbesce omulu peccatosu catra creatorulu seu si isi simte inim'a usiorata. Music'a produse in lume minuni, caroru asemenea cuvântulu omenescu nu a potutu produce. Caderea Ierichonului prin puterea musicei si alinarea nebuniei lui Saulu prin arfa lui David nu sunt nicidecum fabule; eara fabulele eliniloru despre Apolo si Orfeu cu lir'a loru, despre Amfion care a edificatu cetatea Teb'a ca ajutoriulu musicei si altele cá acestea, se potu esplica prea firesce si ascundu in sinesi mari adevêruri. Poporulu elinu avuse a'si multiami in parte mare libertatea si cultur'a sa fermecului musicei; tocma pentru acést'a insa elu o si cultivase alaturea cu sciintiele si cu tóte artele cealalte; peccatu numai ca mai tardiu o facú si degradá la conditiunea de sierbitóre a simtialitatii si a desfrêului idololatricu.

Cum a fostu music'a eliniloru, cum a fostu a romaniloru, nu se mai póte sci; totu ce se pare ca au descoberitu in acésta privintia amicii artei sunt numai coniepturi. Ceea ce scimu din seculii dintei ai cristianismului este numai atata, ca S. Ambrosie episcopulu Milanului a imprumutatu dela greci optu melodii, care pana astadi sunt cele mai frumóse, déca se canta cu modulatiunea loru primitiva.

Români siau adusu melodiile loru nationale cu sine. Cunoscêtorii voiescu a descoperi in trinsele melodi'a grecésca ioniana, carea in timpululu seu trecuse in Itali'a unde se amestecase cu music'a Etrusciloru, din care ambe a esitu unu amestecu de stilu numitu celu romanu. Music'a bisericésca români o au luatú impreuna cu ritulu dela greci.

Óre insa remas-a si un'a si alt'a in curati'a sa pri-

mitiva? Cine a cercetatú vreodata acésta cestiune? Odi profanum vulgus et arceo, ar potea dice adeveratulu artistu.

Cá de treidieci ani incóce melodiile nóstre nationale apucara pe urechile si pe mânile catorva diletanti straini, carii s'au incercatu a le fipsa prin note, fiacare dupa manier'a sa. Cá ce a resultatu din acésta tratare séu mai bine maltratare a musicei nationale, se spuna toti cei in-sestrati dela natura cu audiu musicalu. Déca totusi sia castigatu cineva meritu pentru music'a nationala, apoi eu din parte'mi sciu numai pe doi: Dn. Miculi din Bucovina, care ia facutu si in afara renume si D. Wisth, capellmeister in Bucuresci; eara pe langa acestia incercarile dela Iasi facute sub conducerea Dlui V. Alesandri mai alesu in culegerea canteceloau populare merita recunóscerea publicului. Incolo curate au remasu numai acele melodii, care se potu audi din fluierulu pastorului si din versulu tieraneloru locuitóre departe de cetati si orasie mari; pentruca altele care au apucatu pe córdele celui poporu brunetu venitu la noi din India, o patíra cá si cele unguresci; ne avendu cine ai supraveghié si re'nfrená, ei leau incurcatu si amestecatu ici dupa o maniera, colo dupa alt'a, prin care mai virtosu pela orasiere mari le desnaturara intru atat'a, incatu abia le mai poti cunósce de ale tale.

Acésta nu mai póte merge asie. Se nu mai suferimu nici unu felu de musica bastarda in mijloculu nostru. Celu ce are audiu musicalu si placere catra musica, deprindase in ori care stilu alu artei, incercese dupa Haidn, Mozart, Bethoven, Weber, dupa Orlando, Rossini si Verdi, déca insa vrea a canta romanese, se cante cá se'lu pricépa romanulu si se'si cunósca melodi'a de a sa.

Sed et hic labor hoc opus. Se nu ne ascundemu o impregiurare. La noi cá si inca la alte cateva popóre, toti aceia carii se ocupa cu music'a din profesiune, pentrucá se'si castige cu dinsa pana de tóte dilele, in locu se fia incuragiati, au ajunsu a fi priviti cu óresicare des-

pretiu. A cauta mai adencu in fundulu acestoru prejudetie near duce prea departe. Deci fia de ajunsu a observa numai atata, cá déca voimú conservarea, desvoltarea regulata si in florirea muziceii nationale, trebuie se ne calcamu pe inima si se alegemu mai curendu ori mai tardiu cate unu june bunu, insestratu cu asemenea talentu spre a'lu ajuta cá se'si faca studiu inadinsu din art'a muziceii, se se prepare spre a poté culege si alege totu ce e curatu, bunu si frumosu romanescu, pentrucá asié se devii proprietate comuna a natiunii.

Eara muzic'a bisericésca? Manum de tabula. Totusi, dati'mi voia Domniloru a observa inca atata, ca in dilele nóstre cantarile bisericesci in Constantinopole si in tóta grecimea nu mai sunt curatu acelea, care s'au fostu regulatu si introdusu in dilele lui Ioanu Damascenu inainte cu 1000 ani; cá in Moldavo-Romani'a nu se canta tocma cá in Greci'a; cá in Ardealu unii canta pe moldovenia; eara altii pe munténia; cá in sa ardelenii mai nu sciu, cumca de 100 si mai bine de ani, decandu ei nu mai audu cantandu nici pe moldovénulu si nici pe munténulu, si unulu si altulu au priimitu p'ntre melodiile vechi o multime de asié numite manéle arabice, imprumutate dela imamii musulmaniloru, prin care ei au alteratu preste mesura cantarile bisericesci; mai incolo cá manier'a serbiloru se abate si dela a greciloru si dela a romaniloru; in cele din urma cá rusii au delaturatu inca din dilele Catarinei II. cantarile vechi bisericesci, eara in locul aceluora au introdusu compusetiuni noua elaborate de cativa cantareti ai loru dupa unu amestecu de stilu resariténu si apusénu, dupace mai anteu petrecusera vreo doi ani la Rom'a. Cunosculatorii de arta lauda din acestea mai presusu de tóte pe cea rusésca, eara marchisulu de Custine dice, ca in viéti'a sa nu audi asié cantari frumoése bisericesci cá in Petruburg si Moskva. Eu din parte'mi inca dicu, ca in tóta viéti'a mea n'am auditu cantandu asié frumosu in bi-

serica, precum canta chorulu din Bucuresci dela biseric'a Curtea vechia; ca in sa cu atatu mai putinu respundu a-steptarii alti multi cantareti din alte biserici ale acelei capitale, pe carea pana acum o tieneamu celu putinu in acésta privintia de modelu.

Sciu bine ca voiu fi combatutu din mai multe parti in acésta opiniune din urma. Atunci in sa eu imi voiu cere de secundanta pe Dómn'a Dora d'Istri'a. Acésta princesa nascuta din familia de domnitori romani, crescuta in relegea parintiloru sei, deprinsa din fraged'a pruncia in art'a musicei, traita catuva timpu in Rusi'a unde se mârítase, o buna crestina ortodocsa, prin urmare scutita de orice prepusu, intru carele ar potea cadé unulu din noi, in cartea sa titulata „Viéti'a monastica in biseric'a orientala,“ scrie precum urmésa:

„Cantulu-plinu*) alu bisericeii greco-ruse este, in a-deveru, una din inspiratiunile cele mai poetice si mai capabile de a misca sufletulu. Mai simplu si mai linistitu decatu cantarea acompaniata de instrumente, care este intrebuintiata mai in tóte bisericile occidentului, acésta musica repausa cugetarea si o transpórtá totudeodata. Este unu valu de armonia care isvoresce cá dintr'o lume nevediuata, o miie de suspine care se amesteca si formésa unu minunatu totu, — voci care te chiama fara sa poti a te impotrivi, — cari n'au nimicu pamêntescu in espresiunea loru simpla, — dar cari iti vorbescu despre ceru cu pasiune, despre relele pamentului cu dulcétia, despre mangaierile eterne c'o elocuentia supranaturale. — In Greci'a, din contra, cantarile bisericeii nu sunt decatu unu rythmu nasillardu, o declamare slaba imprumutata dela melodiele monotóne ale Orientului. Rusii, cari au instinctulu musicalu, supuinduse din fericire puterii geniului loru artisticu, au transformatu, cu totu respectulu loru pentru ceea ce li

*) Plain-chant, canto fermo.

se pare primitiv, cantarile asiatice, in acorduri divine. Déca grecii ar voi sa urmese acestu esemplu in limb'a loru, care in sine este numai armoni'a, ar ajunge sa perfectiōnese music'a rusiloru, care este deja atatu de frumōsa.“

Acésta opiniune a Dnei Dora d'Istria despre cantulu-plinu in music'a bisericeii, am vediut'o sustinuta si d Dn. Ernestu Renanu, dicendu ca acésta este marea si adeverata music'a, music'a clasica a vechiloru greci.

„Ce este music'a de biserică (nu vorbescu despre music'a sacrilege, care in dilele nōstre usurpa acestu nume, intielegu cantulu-plinu, in larg'a si naiva sa simplitate), ce este cantulu-plinu, déca nu marea si adeverat'a musica a greciloru? Unde se mergemu s'audimu in acésta óra, aerulu placutu care facú atatu de popularu in anticuitate numele Sapho? La biserică. Unde se mergemu cá s'audimu rythmulu odeloru lui Pindaru? La biserică. Unu invetiatu academicianu a dovedit'o.*) Déca notarea musicala a greciloru ar fi ajunsu pana la noi intr'unu chipu cá se o putemu bine intielege, s'ar fi vediutu ca music'a loru era de aceeași ordine cá si sculptur'a loru, si ca in acésta arte, cá in tóte celelalte, Grecia a datu mesur'a marelui, nobilului, simplului, a totu ce coprinde cu putere sufletulu si'lu inaltia fara greutate.“ — Ernestu Renan, Incercari de morale si critica, pag. 321.

Fia ori cum va fi, dupace in sa antic'a uniformitate a disparutu din cantarile bisericesci, presupunēdu chiaru ca tóte stilurile ar fi frumōse in felulu loru, totusi trebue se presupunemu ca unulu va fi mai frumosu, mai dulce si mai petrundietoru, séu cum dice romanulu, mai mangaiosiu decatu tóte celelalte, cum si totuodata, ca music'a la unu poporu cá alu nostru va trebui se mérga mana de mana cu limb'a lui.

*) D. Vincent, Notice si extracte din manuscriptele Bibliotecei Regel. XVI.

Eu nu me prea miru, cumca armoni'a inca nu vrea se prinda radacina pe la noi; eara acésta din cause pe care nu le mai enumeramu aici; m'asiu mira in sa, déca melodi'a nu ar reveni mai curêndu séu mai tardiu la o uniformitate.

Ceea ce dorescu pentru astadata este, cá music'a se se introducea si invetie cu totuadinsulu preste totu pe unde avem si vomu mai avea biserica si scóla. Eara anume déca voimu in adeveru a castiga pe parinti pentru infiintarea scóleloru, se invatiamu pe pruncii lor a insoti la rugatiune si invatiatura cantarea; pentru ca, care altu mijlocu de recreatiune si petrecere mai nobila, mai abatatóre dela alte lucruri desierte amu potea noi da tinerimii, decatu music'a si pictur'a, amendoua bine si intieptiesce propuse.

Amu ajunsu Domnii mei la capetu cu discursulu meu, fara cá se atingu art'a, care in opiniunea mea sta mai presu de tóte, adica poetic'a. Dupace in sa acésta arta a inceputu a lua si la noi unu aventu óresicare; dupace gustulu catra aceea si se prepara prin cateva condeie emnente; dupace chiaru si poesi'a nóstra populara incepe a fi popularisata prin barbati si tineri cá DD. V. Alesandri, A. Odobescu, A. Marienescu s. a., — eu cá omu totuodata comdamnatu a me lupta cu pros'a vietii si a remané lipsitu de ceea ce se díce poesi'a vietii, me simtiu dispensatu de datorinti'a de a recomanda cuiva incuragiarea si nutrirea ei in sinulu natiunii.

In cele din urma eu avêndu in vedere tóte artele frumóse, imi vine se credu asié, cá ele astépta de multu infiintarea unei catedre de estetica; — in sa unde? la acésta intrebare ne va respunde timpulu si impregiurarile.

Zernesci, 18. Iuliu n. 1862.

G. Baritiu.

Cuventu la deschiderea espusetiunii rom. de manufapte, artefapte si produse.

28. Iuliu 1862.

Mai nainte de a se deschide usiele aceluor localitati, intru care s'au asediatu unu numeru cá de 2200 obiepte cá totu atatea martore ale industriei si spiritului de activitate a poporului romanescu de ambe secse, rogu pe O. Adunare cá se'mi dea voia a deduce pe scurtu acele temeieri, care au induplecatu pe brasioveni a propune connationaliloru sei acésta incercare modesta de o espusetiune, cum si a o privi si pune in lucrare pentru astadata din punctu-de-vedere curatu romanescu, candu póte multi aru fi asteptatu, cá romanii ferinduse pe campulu industriei si alu agriculturei de aceea ce se numesce egoismu nationalu, si se se puna pe unu altu terenu, adica pe acela ce se díce alu patriotismului in generalu si prin urmare pe susu numitele campuri ale activitatii omenesci se faca cauza comuna ca ceilalti conlocuitori ai acestoru patrii, unde sórtea ne aruncà unii langa altii si unde voi'a prevedintiei este, cá se vietuimu in pace si in buna intielegere unii cu altii.

Intre manifestarea vietii nóstre nationale, sociale si practice si intre opiniunea formata la alte popóra despre noi domnesce tocma si pe campulu industriei si alu agriculturei înca si pana in acestea momente o diferentia din cele mai aprige din cate numai se potu cugeta. Unele popóra mai sùnt adica de acea opiniune, cumca industri'a la romanii transilvani este nula si ca agricultur'a loru înca se afla totu numai in starea ei primitiva, precum apotutu fi aceeași inainte de acésta cu cateva mii de ani. Din contra insa mass'a precumpanitóre a po-

porului romanesc a fostu, mai e in stare si pana astadi de a'si produce, a'si face si indetula cele mai multe trebuintie ale vietuiri sale pamentesci numai dupa faticele bratielor sale. Se ne întorcemu spre oricare tienutu alu tierii, se luamu in deaprópe cercetare modulu vietii, imbracamintea si tóte trebuintiele romanului, pentrucá se ne castigamu deplin'a convictiune, cumca dintre romani lipsescu numai acelea cateva meserii, pe care din-sulu séu ca a invatiatu din mosi de stramosi ale despretiui cá pe unele care nu aru corespunde geniului si caracterului séu nationalu, séu earasi de acelea, care in pusetiunea si intre referintiele sub care a gemutu de mai multi seculi, ii fusese strinsu opritu de ale invatia, séu si de acelea, ale caroru trebuintia nu lea simtítu nici odinióra, din cauza ca nu corespundea modulu vietii la care a fostu dedatu earasi din strabuni preste tóte generatiunile pana in dílele nóstre.

Deci déca este adevveratu, cumca industri'a nóstra nationala trecea in ochii altora de nula, eara starea agriculturii de o stare primitiva, dupa care astadi nu siar mai potea castiga nimini pana de tóte dílele, — cu ce dreptu ar fi pretinsu cineva cá se incercamu a ne mesura poterile nóstre cu altii, carii se credu pe sine naintati in tóte ramurile culturii omenesci neasemenatu mai departe decatu aru fi acesti romani din secululu alu 19lea?

Cu tóte acestea spiritulu seculului, interesulu si onórea nóstra nationala pretindea dela noi in onu imperativu cá, déca totusi tienemu si aparamu ca amu avea si noi o industria si o agricultura, se esimu la lumin'a dílei cu dins'a, se ne aratamu odata precum suntemu, industriosi séu lenesi, cultivati séu barbari, isteti si destepti séu timpiti dela

natura. Acésta este si va remanea o datorintia mare si grea ce avemu se implinimu, nu numai pentru cá se ne cunósca altii, ci si mai virtosu pentru cá se ne cunóschemu noi însine în tóta privinti'a si in tóte ramurile activitatii nóstre nationale.

Poporul nostru fundà o asociatiune, a carei chiamare este a nainta cultur'a lui. Insa de unde era se incépa acésta asociatiune, déca nu i se voru da totu felulu de ocațiuni spre a cunósce odata pe deplinu acele trepte ale culturei omenesci, pe care se voru fi aflandu diferitele clase, páturi, tienuturi ale poporului? De unde se'si ia invatiatii poporului materia de invatiaturi in adeveru practice pentru acelasi poporu, déca loru nu li se voru da earasi ocațiuni dese de a'lu cunósce cum amu díce si pe fatia si pe dosu? Pentruca din ideologiile si disputele scolasticiloru nu s'a revarsatu nici odinióra vreunu folosu practicuu in sinulu poporaloru nici pentru viéti'a acésta trecétóre nici pentru cea viitóre.

Acelora carii nu siau luatú timpú de a pune in cumpana temeieri de natur'a celoru susu atinse, leau placutu a lua incercarea nóstra in rísu si a o caracteriza de o simpla maimutiaria; adica cum amu díce cu alte cuvinte: fiindca altii au apucatu la drumu mai de diminétia, noi se nu manecamu de locu; fiindca altii au invatiatu a innota, noi se nu intramu nici pana la genunchi in apa: fiindca altii au curagiulu de a incaleca pe cei armasari infocati si spumegatori, noi se nu cutesamu nici a mai prasi vreunu calu in batatur'a nóstra.

Ci totusi se ne întórcemu, ce se mai negamu aceea ce nu se mai póte ascunde nici decum? Asié este. Espusetiunea in generalu este in adeveru o maimutiaria, adica o imitatiune atatu a terguriloru,

catu si mai virtosu a jocurilor indatinate la elinii antici, séu a minunatelor adunari dîn tóta patria impregiurulu unoru temple de ale loru, unde avea a se produce fiacare in art'a séu meseri'a sa in fati'a intregi natiuni, dela care apoi toti cei mai eminenti isi lua cunun'a de victoria. Asié e, ide'a ce s'a facutu de moda cá de 10 ani incóce si s'a pusu cu atata sgomotu in lucrare la Londra, Paris, Miunich, Vien'a si pe airea, sémana si ea unei antice re-aflata in ruinele Palmirei séu ale Pompeii, dupa care acum artistii moderni facu o miie altele asemenea. Óre însa pentru aceea se póte nega folosulu practicu alu espusetiuniloru?

Acésta întrebare On. Publicu ascultatoru sio póte deslega cu prívire la poporulu nostru in modu cu totulu practicu, trecêndu déca 'i place, in localele pe unde se afla asiediate obiectele trimise de catra toti favoratorii acestei întreprinderi fragede si nepretentióse. Spre care scopu si rogamu pe Es. Sa Dn. Presiedintele cá se'si dea binecuventarea sa.

G. B.

Memorialu pentru celu dinteiu drumu de feru in Romani'a unita.

In anelele Transilvaniei si ale Romaniei ni se pastrá o mare multime de cele mai invederate testimonii ale unei comunicatiuni dese si fórté felurite, care a custatu mai virtosu de cinci seculi incóce intre partile din sud-ost ale Transilvaniei si intre tienuturile contermine ale Romaniei. Din tóte insa, tienutulu Brasiovului séu asié numitulu districtu alu Barciei din Tránsilvani'a, nu a fostu in stare de a'si întrecurmá comunicatiunea sa cu Romani'a nici chiaru in timpuri de resboiu, de ciuma si de alte pericole publice, de cate au fostu cercetate acestea tieri in cursulu

seculilor. Cetatea Brasiovului a fostu multu timpu acelu emporiu, intru carele s'a concentratu comerciulu europénu si bisantinú, ea a fostu totuodata si intremijlocitóra de comerciú si industria pentru piatiile Romaniei de dincóce si dincolo de Milcovu, si chiaru astadi acésta cetate isi are intinse ramurile activitatii sale pe la cele mai multe piatie comerciale romanesci, pe unde se afla impartite preste 60 etablisamente comerciale din Brasiovu, ceea ce se póte adeveri prin date oficiale, caroru nu vomu lipsi a le face locu mai la vale in decursulu acestui memorialu, pe carele ne luaramu voia alu comunicá si a'lu supune la o mai deaprópe cumpanire a tuturorú barbatiloru din ambele tieri insuflati si condusi de dorulu prosperitatii si alu fericirii proprie.

Eata deci totu atatea cuvinte, pentru care acelu pasagiú din cuvéntulu de tronú dela 24. Ian. alu Domnitóru lui Romaniei, ce recomanda camerei legislative unite luarea in desbatere si — déca va vrea Ddieu si decretarea infintiarrii drumuriloru de feru, a facutu, cá atatu locuitorii catu si auctoritatile publice ale districtulu Barciei nu numai se 'si atiente tóta luarea aminte spre lucrarile privitóre la susu atins'a cestiune, ci totuodata se si trimitia la Bucuresci plenipotentu inadinsu insarcinatu a se ocupá si elu cu aceeasi cestiune acolo la fati'a loculu, cum si a confaptui pentru intretienerea si in parte restaurarea comunicatiunii comerciale si industriale intre acestea tieri vecine prin o combinatiune catu s'ar potea mai nemerita si mai multiumitóre a tragerii celei dinteii linii de drumu feratu in Romani'a.

Publiculu adica celu mai luminatu si competentu de a se ocupá cu cestiunea drumuriloru de feru din Brasiovu si districtulu acestuia este de acea opiniune si credintia cumca, cea dinteia linia de drumu feratu, carea este se se cladésca si deschida in Romani'a, nu póte fi alt'a decatu:

Giurgiu-Bucuresci-Ploiesci-Buseu.

Eara temeiurile din care purcede acésta convicțiune a nóstra sunt urmatóarele.

Romani'a din secululu nostru isi are cá si mai multe alte staturi, centrulu seu istoricu si geograficu, destinatu de sórte séu provedintia a coaduná in sinesi capetele arteriiloru vietii statului. Acestu centru este capital'a Bucuresci.

De candu idé'a drumuriloru ferate incepú a se infintiá in staturile europene, mai tóte gubernenele si parlamentele au recunoscutu la ante'i'a vedere imperativ'a trebuintia de a se trage prim'a linia de drumu feratu din capital'a si resiedinti'a tiei in vreo direptiune oricare, dictata de interesulu prosperitatii publice, si numai dupace au vediutu rezultatulu mai deaprópe, s'au incumatatu a lasá cá se se puna in lucrare inca si alte linii mai lungi si supuse la mai multe eventualitati, privite din punturile de vedere, alu strategiei, alu economiei nationale si alu rentabilitatii.

Asié capital'a Bucurescii inca trebuie se'si aiba mai nainte de ori care alte parti si tienuturi celu dinteiu drumu de feru in tóta Romani'a; pentruca:

1. Dupace Romani'a de ani 30 sta in comunicatiune cu Europ'a si Asia prin mislocirea Dunarii, apoi ar fi unu pecatu strigatoru la ceru, déca resiedinti'a si capital'a Romaniei ar mai remanea lipsita de impreunarea sa cu Dunarea in lini'a cea mai drépta, prin urmare si cea mai scurta, adica la Giurgiu (séu déca ve mai place la Olteniti'a?). Intru adeveru, déca interesele comerciale ceru pentru piati'a Bucuresciloru cu versu resunatoru acea linia ferata, apoi importantia ei privita din puntu de vedere curatu strategicu lasamu cá se o judece si se o descrie barbatiu competentu de specialitate, carii pre catu scimu noi, suntu de o parere unanima, cumca Bucurescii se potu apara de catra Dunare numai de pe malurile acestui fluvii, si ca in Giurgiu suntu cheile Bucuresciloru, cum si earasi,

ca calea cea mai drépta catra Adrianopole este dela Bucuresci.

2. Afara de acést'a oricine va domni in Turci'a européna, multu nu va mai trece, pana caudu lumea va vedea o linia de drumu feratu trasa dela Rusciucu preste Bulgari'a si Macedoni'a catra Archipelagu. Intru adeveru nu se cere nicidecum vreunu spiritu de profetu, pentru cá se se póta prevedé casulu acest'a. Intru asemenea este de prisosu a o mai spune aici aceea ce scimu cu totii, cumca pe catu va fi Romani'a Romania, dins'a va gravitá catra archipelagu si marea mediterana. Asié fusese acést'a in cativa seculi, asié va trebui se fia si in viitoru, spre securitatea si mantuinti'a propria; prin urmare capital'a Romaniei trebue se'si deschida cu o óra mai nainte drumulu celu mai scurtu spre amiédiadi. Óre nu 'si trage Romani'a pana in dilele nóstre o multíme fórté insemnatóre de produse, manufapte si fabricate din si prin marea mediterana, cu acea diferintia numai, ca ea le trage acuma pe cáli multu mai lungi, mai incungiuratóre si in cateva privintie prea periculóse pentru sine? Se punemu pe unu momentu, ca s'ar aflá cineva, carele astadi mane se inchida Dardanelele, cum si marea adriatica susu la Triestu si la Veneti'a; apoi pentru asemenea casu lasamu in judecat'a cititorului cá se cunósca, déca cu privire la comerciulu levantínu si meridionalu mai e cu potintia altu drumu de feru pentru Romani'a, decatu prin Bulgari'a.

Cu atát'a credemu ca amu demustratu de ajunsu necesitatea imperativa a unui drumu de feru trasu dela Bucuresci dreptu la Dunare.

Mai lipsesce acumu cá se demustramu si neaparat'a necesitate a unui drumu feratu dela Bucuresci catra munti. in linia earasi catu se póte mai scurta, si care nu póte fi alt'a, decatu la Ploiesci, eara deacolo la Buseu. Acumu insa ne tememu cá se nu vatamamu susceptibilitatea unoru

dni cititori, carii acestu adevèru luminatu cá radiele sórelui ilu recunoscusera póte multu mai nainte de noi.

Capital'a tierei sufere si pana acumu fórte multu pentru lips'a materialeloru de claditu, eara lemnele de focu au ajunsu pana la 7 galbeni unu stanjinu, unu pretiu acest'a, pe carele nu'lu vei mai aflá nicairi la vreo alta capitala séu cetate de rangulu Bucuresciloru. Intr'aceea in codrii cei seculari dintre Brasiovu, Campin'a, Ploiesci, Valeni si ap'a Buzeului, copacii si arborii de tóta speti'a si trebuinti'a, care pentru alte tieri aru plati multe milióne, dupace au asteptatu atatea sute de ani cá se viie ómenii si se'i folosésca intieptiesce, putrediescu resturnati la pamentu prin furiósele venturi si furtune; intru asemenea petróa de varu, petrile de nesipu si chiaru granitul, din care se fi in stare de a inaltia piramide cá ale Egiptului, Acropoli si Gibraltare, pentru locuitorii tierei pana atunci n'au nici o valóre, pana candu ele nu voru fi incarcate si naintate preste frumósele siesuri ale Jalomítiei spre ale depune in mijloculu si impregiurulu capitalei, séu ale rapedi tocma si pana la malurile Dunarii. Din contra candu odata lini'a drunului feratu va ajunge pana sub muntii Buseului inainte, atunci lumea va avea ocaσιune de a vedé atatu in capitala, catu si in Ploiesci, Misilu, Buseu, Focsiani scl. cu totulu alte cladiri private si publice si — cu totulu alta pardoséla pe strate, diferitóre de acéstea din dílele nóstre.

Si cine óre nu cunósce ne mai audítele greutati improunate cu transportulu sarei dela Ocenele Telega, Slanicu, (si chiaru dela Ocn'a Moldovei)? Cine se fia in stare de a calculá si respicá in cifre maninele perderi ale economiei nationale la singurulu acestu articulu, eara acést'a numai din lips'a unui drumu de feru relative fórte scurtu, ce ar trebui se curme de multu tienuturile dintre Bucuresci, Ploiesci, Buseu si se'si aiba cate o ramura a loru pana la numitele saline.

Adaogemu la acestea si acelu folosu ce va aruncá

vistieriei statului, locuitorilor, eara mai virtosu proprietarilor mari si intreprindietorilor drumului de feru transportulu cerealeloru de totu soiulu din tóte districtele, preste care va trece acea linia de drumu feratu. Cale de o di si mai bine de o parte si de alt'a tóte produptele cate voru prisosi locuitoriloru se voru trage la statiunile drumului feratu, spre a se incarcá séu pentru capitala séu pentru Giurgiu, a se transportá pe Dunare mai departe si a lasá in loculu loru aurulu si argintulu venitu din tierile straine mai lipsite de mijlócele nutritóre decatu este Romani'a.

Nu se cuvine a trece cu vederea inca unu altu avantaju earasi de o mare importantia pentru capitala.

Aerulu Bucuresciloru in lunile de vara este nesanosu, sugrumatoru, scurtatoru de viétia intru tóta puterea cuventului. Dati capitalei Dvóstra unu drumu de feru pana sub munti, si familiile Dvóstra voru fi in stare de a sburá in $1\frac{1}{2}$ óra cu spese de cativa lei spre a'si cauta sanatatea prin simpl'a respirare de unu aeru de munte, frescu, sanatosu, prelungitoru de viétia, a'si re'ntari nervii prin bai reci curate séu prin bai minerale, de care inca nu lipsescu; eara ómenii trebii se voru poté intórce pe fiecare di dupa placerea loru spre a'si vedé de afacerile dela orasiu.

Unu altu temeiu carele mai cere catu mai curend'a infiintiare a liniei Buzeu-Bucuresci privita din punctu-de-vedere administrativu si strategicu, nu voimu a 'lu memorá mai pe largu, din cauza ca totu romanulu scia, cumca dupace principatele Moldov'a si Tier'a romanésca s'au unitu intr'unu singuru statu, trebue se zaca in cea mai deaprópe grija atatu a potestatii legislative, catu si acelei ecsecutive, cum si a intregii natiuni, cá tierile acestea se se apropie un'a de alt'a intru adevéru, in fapta, prin mijlóce de comunicatiune catu se póte mai sigure si mai iuti. Lini'a drumului-de-feru dusa odata pana la Buzeu va inlesni de

es. transportulu de trupe destinate pentru tienuturile dintre Prutu si marea négra, totuodata ea va pregati de o parte o mai viia comunicatiune cu vecin'a Transilvania prin districtulu Barciei inainte, eara de alt'a va inainta maretulu si mântuitorulu planu de a intinde aceeași linia ferata pe la Focsiani inainte si a o impreună cu lini'a Siretului.

Si eata, aici este locul, unde voindu a cuventá si despre interesulu Transilvaniei ce ar avea pentru lini'a Buzeu-Ploiesci-Bucuresci, ne socotimu a fi in stare cá se aruncamu in cumpana in favórea desu numitei linii unele temeieri, care dupa convictiunea nóstra merita de a fi apreciate fórté de aprópe.

Din datele oficiale scóse dupa protocólele vamiloru imperatesci transilvane daraver'a comerciala intre piati'a Brasiovlului si districtulu respectivu cu Romani'a a fostu pe josu insemnatii patru ani urmatórea.

Prin vamele din tienutul Brasiovlului in anulu 1857.

C a t a t í m e	Importu	Esportu	Sum'a
Cantare (maji) de marfi	185,005	68,044	253,049
Lemnária, in urme cubice	498,690	110	498,800
Vite de totu soiulu	191,771	47,239	239,010

In anulu 1858.

Cantare de marfi	300,139	65,178	365,317
Lemnaria in urme cubice	318,894	18,623	337,517
Vite de totu soiulu	143,380	109,145	252,525

In anulu 1859.

Cantare de marfi	150,105	78,491	228,596
Lemnaria	180,773	41,969	222,742
Vite	199,661	101,974	301,635

In anulu 1860.

Cantare	102,370	75,532	177,902
Lemnaria	105,670	39,050	144,720
Vite	171,068	46,803	217,871

Nici o piatia a Transilvaniei nu se pôte asemená in activitatea sa comerciala cu Brasiovulu. Insusi Sibiulu, carele sta in comunicatiune cu Romani'a numai prin Turnulu rosiu, abia are o mica dieciuéla din acestu comerci, precum acést'a se pôte adevéri de ajunsu totu din protocélele vamiloru transilvane.

Partea cea mai insemnatóre a transporturiloru dintre Brasiovu si Bucuresci s'ar face prin drumulu de feru dela Buzeu séu Ploiesci inainte, ar luá o intindere neprecalculavera, prin urmare spesele transportului ar merge totu in folosulu intreprindietoriloru aceluasi. Cele mai multe ínufapturi destinate pentru clasele mijlocii ale orasieloru moldavo-romanesce si pentru clas'a tieraniloru trecu in principate din Brasiovu séu pe la cetatea acést'a; negociatorimea din Brasiovu trage produsele si vitele din Romani'a in Transilvani'a si de acolo mai departe; locuitorii Saceleloru si ai Branului intretienu economi'a cea fórte insemnatóre de vite cornute, copitate, lanóse si rimatóre; in vecinatatea Brasiovilu se afla minele de feru, de arama si carbuni de pétra la Filea, Balan, Holbacu, Sinca si pe airea; in acestea tienuturi se afla atatea ape minerale salutare, dintre care nu putíne se potu mesurá cu cele mai renumite din tóta Europa; tienuturile acestea ale Barciei si Oltului transilvanu sunt cele mai poporate de aici pana la Pest'a si pana la Iasi.

Se consideramu acum, ca Transilvani'a nu mai pôte remané indelungatu fara unu drumu de feru, ca acésta cestiune se pertracta la curtea imperialá; tocma acum cu unu zelu, precum nu s'a mai intemplat inainte, ca in cele din urma Brasiovulu are cele mai bune sperantie, cumca lini'a transilvana va se tréca pe aici si se ésa pe pasulu Buzeului inainte, éra acést'a cu atatu mai virtosu, ca o alta esire a liniei din Transilvani'a in Romani'a nici ca este cu potintia; pentru ca lini'a Turnului-rosiu, singura ce ar rivalisá cu a Buzeului, nu se impaca de locu cu

consideratiunile strategice, cá un'a ce de ani doua mii e cunoscuta de o pórtá fórte periculósa.

Preste acést'a capitala tieiei nu póte asteptá dieci de ani, pana se se folosésca de o linia ce ar fi se intre prin Turnu-rosiu, pentru cá se ajunga la Bucuresci. Deci statulu romanescu va cautá tóte mijlócele, pentru cá cu o óra mai nainte se'si védia capital'a si totuodata cele mai impoporate tienuturi ale tieiei inzestrate cu unu drumu feratu, de a carui rentabilitate intreprindietorii inca se fia siguri indata dela inceputu, care adica la drépt'a se se védia apropiinduse catra emporiile danubiane Brail'a si Galati, la stang'a se o astepte nutreméntu bogatu prin Transilvani'a din tóta Europ'a apuséna, éra in facia se'si aiba frumós'a perspectiva de a inaintá pe la Focsiani, Agiudu, Bacau, Romanu la Iasi.

Acestea sunt temeiturile nóstre pentru lini'a de drumulu feratu: Giurgiu, Bucuresci, Ploiesci, Buzeu. Unu numeru insa prea insemnatoru de alte cuvinte indemnátóre la catu mei curénd'a infiintiare a acestei linii ilu trecemu inadinsu cu vederea, din cauza ca pe acelea le presupunemu a fi cunoscute la toti carii isi cunoscu patri'a mai deaprópe, séu carii voru fi aruncatu vreodata o singura cautatura fugitiva preste chart'a Romaniei, incependu dela Orsiov'a pana la Noua Suliti si pana la tiermii marii négre.

Si totusi — noi nu ne indoimu ca se voru ivi si in Romani'a, éra mai virtosu in capital'a ei fabricatori de planuri, de carii cetatianii Brasiovului au fostu cercetati mai virtosu de ani cincisprediece incóce, unii mai guralivi si mai sfatosi decatu altii, ómeni ale caroru proiepte sunt mai multu fetii unei fantasii involburate, decatu produptulu unui calculu mediatu cu tóta seriozitatea, cumpanitu din tóte partile si din tóte punctele-de-vedere. Déca insa Brasiovulu a fostu in stare a paralisá proieptele fantastice, ale respinge cu constantia si a se luptá mereu pentru infiintierea proieptului seu de unu drumu comercialu, lini'a ca-

ruia e trasa din seculi prin atatea conjuncturi, pe catu firesti, pe atat'a si corespundietóre intereselor reciproce, — cu atatu mai virtosu istelímea meridionala a veciniloru nostrii va fi in stare de a petrunde la intei'a privire si a cunosce tóta sum'a intereselor patriei lor, cate se concentreza in o linia de drumu feratu alésa si trasa dela capital'a tierii in doua parti; a se feri totuodata cá de muscatur'a unoru aspide veninóse de nisce proiepte la parere grandióse, promitietóre de munti totu de auru, care in sa la celu mai bunu casu ar suga din vistieri'a tierii nisce procente de 7 séu 8, fara cá ele se fia in stare de a co-peri din venitul propriu nici chiaru spesele intretinerii (regie), precum s'a intemplatu acést'a buna óra cu drumulu dela Kustenge. Ne aducemu aminte de es., ca in anii din urma s'au vorbitu multe frumóse si laudaróse despre lini'a Baziasiu, Orsiov'a, Cernetiu, Craiova, Slatin'a, Bucuresti, Braila, pentru cá, precum se spunea pe atunci, capital'a Romaniei se se impreune catu mai curendu cu — capital'a Frantiei! Pare ca dieu, romanii nu ar mai avea a'si cauta de alte interese vitale, aici a casa la ei, decatu cá mai anteiu de tóte se'si faca drumu de feru, pe carele se sbóre prin Ungari'a si Austri'a dreptu la Parisu, eara pe cei carii remanu a casa se'i lase a inotá prin noróiele campiiloru si ale orasielor proprii.

Se lasamu ca guvernulu imp. r. alu Austriei niciodata nu se va înduplecá de a dá concesiune de intrare cu lini'a drumului feratu pe la Orsiova, si acest'a atatu pentru ca nu o érta consideratiunile strategice, catu si pentru ca nu voiesce a sacrificá Transilvani'a, lasanduo cá fara drumu feratu se se innece in unsórea sa chiaru, dar apoi nu este óre Romani'a impreunata cu Europ'a apuséna in partea cea mai mare a anului prin navigarea pe Dunare, si óre cateva drumuri asternute, care si asié trebuie se se traga prin Romani'a mica spre vreo trei patru porturi de ale Dunarii, nu voru fi de ajunsu a inlesni locuitoriloru din laintrulu

aceloru parti de tíera comunicatiunea pe apa in susu si in josu? Intr'aceea lini'a galiciana se apropie catra Iasi, eara cea transilvana va esi nesmintutu la Brasiovu. Si ce perspectiva ar avea óre o linia ce s'ar numi Orsiova-Cerneti-Craiova-Bucuresci, ce ar fi condamnatá a tiené o lupta pe viétia si mórté cu societatea navigarii de aburu pe Dunare, ce este atatu de favorata si subventionata de catra gubernulu austriacu? Óre nu ar semená acést'a cu munc'a fabulósá a nefericitului Sisiphus? Au nu vedemu noi ce concurintia desperata este intre drumulu feratu dela Gänzersdorf-Presburg pana la Pest'a si intre navigarea pe Dunare? Cu catu va trebui se ajunga a fi mai periculósá o asemenea concurintia in Romani'a, unde pe Dunare concurgu si pana acum doua societati!

Ce se dícemu óre si de aceia, carii se paru a favorá lini'a Turnu-rosiu-Bucuresci? Pe lunga cele atinse mai susu despre acésta linia mai observamu numai atat'a, ca patronii ei sémana a ómeni cu totul straini, carii níci ca viséza la giganticele greutati, cate stau incontra infiintarii acelei linii fantastice. Acel'a care nu ar dá crediementu cuvintelorú nóstre, remane datoru publicului cu multe si tari contratemeiuri scóse printr'o cercetare acurata si mesuratur'a cea mai precisa a toturorú distantielorú dintre susu anumitele doua puncturi, ceea ce insa pana acuma nu s'a intemplatú dela nici o parte.

Este adevératu, ca pe pasulu Turnului-rosiu s'ar potea trage pe tiermurile Oltului inainte pana la unu punctu óre-care o linia de drumu feratu, ce ar costá celu mai puținú indoitu din ceea ce va costá pe aceeași distantia la siesu, de es. intre Buzeu si Bucuresci; dar apoi dela Caneni incóce pe unde se mai esi spre a veni la Bucuresci? Nesmintitu ca trebue se'ti alegi un'a din doua, adica séu se tragi lini'a totu pe Oltu in josu pana la Slatina, séu voidu a scurtá se visezi ca vei potea trece preste codrii la Pitesci. A urmá dela Turnu-rosiu direptiunea Oltului este a

pradá miliónele pentru cá se scoti la capateiu unu proieptu ce nu se va rentá niciodata; a voi se treci preste munti la Pitesti — nu merita a mai perde unu singuru cuventu spre a invederá nebuni'a unui asemenea proieptu.

Resumandu tóte cele díse pana aci, este invederatu cumca :

Cele dintei linii de drumu feratu care trebuie se se infiintieze in Romani'a nu potu fi altele, decatu cele doua raze ce au se ésa din capitala, séu se viie catra capitala, adica: Bucuresci-Giurgiu si Bucuresci-Ploiesci-Buzeu.

Numai dupace acestea doua linii voru fi gata si dupace voru dá proba stralucita de rentabilitatea lor, intieptiunea de statu va purcede mai departe spre a impreuna inca si alte tienuturi prin drumuri ferate intre sine.

Acestea sunt temeiurile nóstre pentru lini'a: Buzeu-Ploiesci-Bucuresci-Giurgiu. Ne ar mai potea intrebá cineva despre posibilitatea esecutarii tehnice a drumului feratu pe acésta linia inainte, precum si despre mijlócele finantiale cerute spre infiintiarea desu memoratei linii.

Incatu pentru esecutarea tehnica respundemu numai pe scurtu, ca déca s'a facutu vreodata in vreo tíera oricare unu drumu de feru cu inlesnire si indemana mare, apoi acést'a va fi un'a din cele mai inlesnicióse din tóte cate se vedu astadi intinse pe suprafati'a Europei, incatu se póte luá cu cea mai mare probaveritate, ca unu miliaru de locu (4000 stanjini) nu ar costá mai multu ca 120 mii galbeni.

Presupunemu insa ca: a) esistá o lege de espropriatiune, fara care nu ai potea naintá pe siguru nici macar' unu pasu; b) lucrarile voru trebui se se incépa de sub munte, pentru cá materialulu de claditu se se afile aprópe, si apoi pe lini'a cata ar fi gat'a se se nainteze catra capitala.

In catu pentru mijlócele finantiale, apoi tocma obiectulu acest'a remane a se desbate si decide mai inadinsu

in camer'a legislativa. Mijlócele finantiale pentru o întreprindere marétia precum este si unu drumu feratu, in alte tieri si staturi se castiga mai virtosu in trei moduri, adica: séu ca statulu insusi ia asupra sa coperirea toturoru speselor, prin urmare destina spre acelu scopu fonduri din tesaurulu publicu; séu se afla capitalisti pamenteni, carii formandu intre sine societati séu companii private iau asupra'si punerea in lucrare a totului, firesce cu conditiune cá folosulu ce resulta din întreprindere se 'lu traga totu ele; séu in cele din urma lipsindu acasa fondurile cerute, se afla capitalisti din strainatate, carii dupa datin'a moderna stipulandu'si asigurarea catorva procente din partea statului respectiv, punu a se face drumulu de feru, tragu venitulul lui pe unu numeru anumitu de ani, dupa a caroru espirare drumulu trece pentru totudeaun'a in proprietatea statului.

Noi in punctulu acest'a privitoru la castigarea mijlóceloru finantiale pentru cladirea celui dinteiu drumu de feru in Romani'a nu voim a preocupá opiniunea nimenui si cu atatu mai putínu vointi'a inaltei camere legislative si a gubernului tiei; ne indestulamu numai a simtí si a porta in pepturile nóstre acea convictiune, ca indata ce s'a recunoscutu imperativ'a necesitate de a impreuná capital'a tiei in linia catu se póte mai drépta atatu cu muntii catu si cu Dunarea, intiepletiunea, patriotismulu si devotamentulu pentru inaintarea si prosperitatea publica representate atatu de bine si energiosu prin Capulu statului Romaniei, prin camer'a legislativa si mai multi alti barbati de statu, in contielegere cu proprietarii, cu inteliginti'a tiei si cu clas'a comerciala, nu numai va sci se afle si óresicumulu se destupe si se faca a curge isvórale banesci pentru ajungerea unui scopu atata de sublimu si mantuitoru, ci totuodata se voru abate si departá dela tíera orice planuri ametite, fantastice, ruinatóre de finantie, de economi'a nationala si preste totu de prosperitatea toturoru claseloru, compromitetóre de tactulu si intiepletiunea practica, ce se

astăptă cu totu dreptulu că se desvólte capetele inteligente ale tíerii la casuri si ocasiuni cum este si acést'a, pentru că nici nepriceperea unoru ómeni carii isi aróga sciúntie tehnice pe catu nu le au, nici egoismulu destructoru se nu fia in stare de a se incercá se aduca opiniunea publica in retacire.*)

1862, Februaru 27.

G. Baritiu,

comproprietariu de fabrica, secretariu alu asociatiunii trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu; plenipotentu alu districtului si cetatii Brasiovlui in cestiunea drumurilor de feru.

B a r b a r ' a .

(Incheiere.)

V. Черчетъри аместекате, дитреръите, дитпор- ментате.

Noi лъсаръмъ дит декреспъ ачестеи исторíи пе челе дозъ фамилии дитскрпите дитрижъндъсе десаре приимпerea комисии черчетъро аспра съндероскъли евенимъте дит пьдъреа Шъркаиа. Комисиина дитъ преампипадъте прин скрпсореа протипопълъ дит Фьгърамъ пз соси пичи пе зюа презисъ пичи кiarъ дит ача септъмънъ. Ачестъ дитпрециспаре дете кскрилоръ Монеа ши Арсение зпъ рьстимъ де рекъледере, еаръ тинерилоръ де поз късьториди динште дит поза доръ старе.

Каре ва ои постъ оре катса дитнедекъторе, ка оофицилатъ дит Фьгърамъ съ мичне пе пай мичне зиле скотереа черчетъри ла фада докъли? Дитре чеи вагъ ходи карии дитъсеръ дръмълъ пвпашилоръ, се аола презит амъ възътъ, ши зпъ оофициръ. Ачестъ дитпрециспаре дескоперитъ оиндъ командантелъи оортърецеи дит Фьгърамъ, дит дете

*) Acestu memorialu s'a infatisiatu Mariei Sale Domn. Alesandru Ioanu I. in ²⁸/₁₆ Martiu 1862 prin subscribitu.

окасіѳне віневеніть де а претінде; ка черчетареа съ се факъ прін авкторітьділе мілітаре. Дін конгръ офіціодатълх чівілх протеста дн контра орі кързі аместекъ алъ коман- деі остънешті. Ачеа діферінць ескать днтре ачеле авкто- рітьці нх се потъ прекърта ші дмпъчі, декътъ пхмаі арътндъ тотъ дхкрълх ла гъверпълх церіі. Ачелх гъверпъ дпсъ де атъпчі ера маі тълтх мілітаръ декътъ чівілх. Контеле Ладіслаз Кетмені гъвернаторълх церіі депхмітх (еаръ пх алесъ) дн а. 1764, дін казса непътінціі вѣтръ- пецелоръ дші лхасе дімісіѳнеа, еаръ дн локълх ачелзіа фрѣпеле гъверпълзі се детеръ дн шъпіле барон. Рѣдолфъ Бъковъ, дела каре днчепндъ, адміністръчънеа церей рѣ- тасе дн кърсълх де 12 ані тотъ пре лънгъ цепераліі ко- маданці аі трѣпелоръ ашезате дн Ардеалъ. Бъковъ ера дн ачелеа зіле вѣлх пхте днорікошатъ пентрѣ ромъпніі дін пѣтѣятълх Фъгърашкълі. Сѣндерѳса драгонадъ пе каре а фъккъсе ачелх цепералъ днтре ромъпніі ачелзі цінътх ера дпкъ дн чеа маі прѳспетъ меторіъ. Маі тълте комъне ромъпнешті дхштълнѳ днтре сіне дін казса прѳселітс- тълзі релеліѳсъ каре ші афласе аічі ші дн Хадегъ ватра са дін довъ пърді, адікъ дела іесвіціі дін Ардеалъ ші дела кълъгърїі гречі дін Цера ромъпнѣскъ, дші скотеа попїі впїі алтора дн кадълх сатълзі, се вѣтеа ші се отѳора днтре сіне ка ші кѣт аръ авеа а фаче търчіі кх крештініі, еаръ пх крештіні днтре сінеш фрадї де ачелаш склѳе. Бъковъ трімісесе престе ромъпні остъшїте, еаръ апъте кълърїмеа, кареа де ші пх фъккъ ваїъ де сѣнѳе ка днтре сѣккї ла Мадѳалва, тѣїъ дпсъ, дмпъшкѣ ші спънзърѣ пе маі тълді дін трѣпніі, прін каре ле астъшпърѣ сѣнѳеле, дпкътъ съ пх ші маі ватъ попїі, пічі сѣ ші спаргъ ші десконере ві- серїчеле впїі ла алціі дн фавѳореа вѣзіа сѣлх алтѣіа днтре напїі ші патріархіі лхміі. Престе ачестеа маі тълте счене кѣтпзіте декъндъ кх днфїпцареа міліціей де фронтїеръ, кѣт ші кх окасіѳнеа челеі дінтълх регълърїі хрварїале дн- тълмплате сѣлх Марїа Тересїа кѣштїгасеръ вѣлх реалъне фіѳ-

росъ тѣлеі челеі де феръ а лѣ Бзковъ. Лѣ Монеа ші лѣ Арсеніе ле ера кзпоскзте тѣте ачестеа евенімінте дін есперіица де тѣте зилеле. Дн челе дін зртъ еі маі штіа ші атѣта, къ гзвернзлз де атзчї пз преа респента нїчї дїпломеле повїлітаре орї кзндз ера ворва де педенсіреа врезнеі крїме, еаръ анзте воїерънашілоръ ротъні ле фолосїа дїпломеле пзмаї дѣкъ тречеа ла католичїсмъ, сѣх дѣкъ се пердеа н'їнтре калвіні.

Днтре ачестеа грїжі сторкътѣре де сздорї трекз карпелеціле шї септътъна алъ. Дн септътъна дїнтъїз а паресїмілоръ се азде дїнтр'одатъ, кзткъ гзвернзлз а декретатъ ка оторзлз дін зїоа де треї сѣїнци съ фїз черчетатъ прїп о комїсізне аместекатъ компзсъ дін злз маїоръ, злз къпітанъ, дої асесорї чївілі шї злз канчелїстъ. Компзндзсе ачеа комїсізне сзв прешедїнца злзїа дін къпітанїї чеї маї вѣтръні шї цїпъндз еа о шедїнцъ прегътїтѣре дн Фзгърашз, се шї пресїмці дндатъ къ черчетареа ва декрѣе кам дзпъ вої'а солдацілоръ; се ескъ днсъ днтре комїсарї о позъ дїферїнцъ. Къпітанїї претїндеа, ка тѣдї къдї аз лзатъ парте ла есчесзлз сълдеросъ, съ се адзкъ дндатъ днтре пзшті шї съ се арзѣче дн прїнсѣре мїлітаръ. Асесорїї чївілі, де шї алтїмїнтреа фѣрте пепъсѣторї пентрз рзшїнеа че ера съ се днтъмпле кзторва фамїлії повїле ротънешті, адзкъндз'шї амїнте, къ сзкзїї компромїшї днкъ ера повїлі, се опзсеръ дін тѣте пзтерїле ла о асеменеа шзсзръ че плеснїа дн фацъ прївїлецізлз арістократїкз, дзпъ каре злз повїлз потеа съ фїз арестатъ пзмаї дн фапта кзт амъ зїче флагрантъ (in facto delicti). Ашеа комїсізнеа еаръш сзвштернз ачѣстъ чесїзне де дїферїнцъ гзвернзлзі спре децїсізне.

Днтре ачестеа штіреа деспре днтъмплареа кз Холлофї стръвътъ ла корпзлз офїцірілоръ реціментзлзі дн кареле шервїа шї елз. Офїцірії деокандатъ се днчеркаръ а петезі лзкрзлз шї а да есчесзлзі о фацъ, ка днкаї Холлофї съ пз ѣсъ де вандітз, кареле цїне дрзтзлз ѣменїлоръ.

Днесъ тотъ дн ачелъ тѣмъ команда генералъ демъндѣ колонелъзи, ка пѣпъ къндъ комисіонеа дѣн Фъгърашъ се чертъ асѣпра фортелоръ ши привілецілоръ, елз съ порнѣскъ дндатъ о черчетаре секретъ, чи аспръ, дн привіпца лѣи Холлофѣ, еаръ деспре ресълтатъ съ репортезе деадрептълз. Холлофѣ се аола дн спѣталъ. Колонелълз днсъ пз аштѣптъ вѣндекареа лѣи, чи трѣмѣте пе аздіторълз ла елз. Се дн-целезе апоі, къ кз ачѣстъ окасѣне се скѣсе ла лѣмпѣ днкъ ши зрѣта днкѣерътъръ а лѣи Ніколае татълзі Вървѣреі кз чеі треі офіцері дн оспѣтърія дѣн Фъгърашъ.

Кам дн че спѣрѣтз а лзатз аздіторълз тотъ черчетареа, кѣм а ешѣтз рапортълз реціментълзі кѣтръ команда генералъ, че тѣсзрі а лзатз ачѣеа маі тързілз, тѣте ачѣстеа рѣтѣлз зпз секретъ пѣпѣтрѣнсъ. Чѣеа че се шѣте есте пѣмаі агѣта, къ Холлофѣ дѣпъ вѣндекареа са фѣ стрѣпѣртатъ дѣн цѣра пѣстръ, днкѣтз нѣчі одатъ пз се маі авзі де пѣтеле лѣи, еаръ камеразіи съі днкъ п'аз маі ворвѣтз нѣчі одініоръ деспре дѣнсълз. Ноі днсъ дѣтз кз сокотѣла, къ азкторігѣціле мѣлѣтаре аз шѣтѣтз съ'ші къ-шѣте о іпформѣчѣне сігъръ деспре тотъ декърсълз челоръ дозъ есчѣсзрі, еар' маі апѣмѣтз, къ Холлофѣ еші ка зпз вербанъ стрѣкатъ ши де нѣмѣкз, алз кързі скопз а фостз а'ші вате жокз де фаміліле ромѣнешті, рѣпѣндъле мѣрѣса спре а трѣи кз еа дн пѣлецізіре пе кѣтз л'ар фѣ ертатъ дѣспрецізрѣріле мѣ апоі а о реміте еаръші ла фаміліа са.

Чи Монеа ши Арсеніе пз маі агеа де знде съ аоле деспре ачѣа прочѣсзръ мѣстеріѣсъ а реціментълзі. Дѣн коптръ еі дѣші фѣкъръ о алтъ ідеъ, къ дѣкъ кѣтѣва гѣверпълз ва деціде пзпѣреа дн прѣнсѣре а тотъроръ пѣр-ташілоръ ла есчѣсз, дн ачелъ касз ва фѣ ваі ши амаръ де фаміліле лоръ; пѣптръкъ маі пайнте де тоці жѣпеле къ-съторѣтз Іларіе арѣккатъ фѣндз ла прѣнсѣре мѣлѣтаръ, ва трѣвзі съ ровѣскъ тѣмъ днделѣнгатъ пѣпъ съ'і ѣсъ пѣмаі септѣнца, каре еаръш ва фѣ фѣрте асѣпрѣторѣ пѣптръ дѣн-сълз, дндатъ че азкторігѣціле мѣлѣтаре дѣші ворз пѣне дн

капъ, ка сире а пъзи овореа корпъли оидирескъ дитрегъ съ о скане брешкъм пе а лъи Холмофи, пе каре пестипитъ къ 'лъ воръ апъра ши чеи доі камеразі аі съі, каріи жъкасиръ дитрегъм ла кърці къ Николае, се ва скъла ши повліімеа съкъескъ де престе Олтъ дн фавореа лъи ши пентръ ръсвхпареа торціи пемешълъи къзътъ дн ноптеа де Треисоінци.

Дитре ачестеа комвіиъчъм вѣтръниі поштріи фъчеа планъри към съ скане днкаі пе Іаріе маі пайнте де а сосі дела гъверпъх порънка де вріпсоре, че днкъ тотъ маі дитързіа сире таре тіраре а офіціолатълъи дістріктълъ, кърці пічі пріп вісх пъі тречеа, къ с'ар ши маі потеа дитъмпла, ка тѣтъ прочесълъ ачела кріміналъ съ фѣ делътъратъ къ тотълъ, сѣх към се зіче, аръкатъ ад аста.

Тімпълъ пайнтасе пълъ пе ла Мъченічі. Към ці се паре фіігле, зіче дитр'о зі сокрълъ тошъ кътръ піпере, п'ар ф віне оре, ка тъ съ те даі ла о парте пълъ амъ маі ведеа че с'ар адеце дін ачеа влъстътъдіъ? Ез сокотескъ къ акъм пе къндъ търціненіи трекъ дпколо пентръ фътатълъ оілоръ, тъ скімвъндъці портълъ теаі потеа алытъра лъпгъ еі ка чованъ сире а трече дн цѣръ. Баніи де дрѣмъ пъці воръ ліпсі фѣ тькар ши пентръ знъ апъ, еаръ аспрімеа пазеі пе ла граніцъ днкъ с'а маі домодітъ дн кътъва.

Хеі сокръле ши татъ, ез съ іах лъмеа 'н капъ де фріка жъдектъці; даръ, че ва фаче Вървѣра теа сіпгъръ?

Нъ жъдечі віне Іаріе. Маі віне сіпгъръ ши оменітъ де тоці, декътъ ши сіпгъръ ши рхшінатъ ла дитъмпларе къндъ „кътанеле“ аръ цъне тълъа пе тіне.

Вървѣра каре къ тѣтъ гріжа че ѡкъла пе фаміліъ, диченъсе а се сіпці преа ферічітъ дн скъртълъ тімпъ де шесе селтътъпі але петречеріи саде лъпгъ соуълъ съх, аскълта діскърсълъ ачеста дн тьчере мѣтъ, дпсъ къ окіі пліні де лакръмі, еаръ апоі фъкъндъ'ші де лъкръ дн кътаръ. дете кърсх ліверъ плъпсълъі, каре о дппека ши ді

фъчеа пептълъ а свокоті ка ши кѣм с'ар фі дештептатѣ динтр'ѣнѣ висѣ снѣмѣнтѣторѣ ши фіоросѣ.

Din асѣа нѣнте Іларіе се фѣкѣ невѣзѣтѣ din сатѣлъ ши цинѣтѣлъ сѣѣ. Престе кѣтева зиле нѣ се mai азѣи ниѣи de Дѣмитрѣ Гѣльцѣнѣ ши ниѣи de чеіладѣи треі фечорі враві каріі агѣрасерѣ пе фамілііде де нѣнташи кѣ перікѣлѣлъ віеѣіі дорѣ. Тѣтѣ Ромѣнїмеа де прїн преѣізрѣ ера днгрїжатѣ де сѣртеа дорѣ, еарѣ стареа влѣндеі ши вѣнеі Вѣрвѣре дештепта компѣтїміре дн тѣте інімеле оменешї; еарѣ кѣндѣ еа мергѣндѣ ла вісерїкѣ се арѣнка дн ценѣнкї ла ікѣн'а Маїѣіі Домнѣлѣі ши кѣ фаѣа аскѣнсѣ дн тѣхрѣміѣрѣ вѣрса рѣгѣчѣні доіѣсе пентрѣ соѣлѣ сѣѣ, фемеіле о днпресѣра, прорѣпеа ши еле дн лакрѣші, еарѣ мамеле наре аѣеа фечорі, рога пе Dzeѣ ка сѣ ле деа порорі кѣм есте Вѣрвѣра.

VI. Доі кѣлѣгѣрі.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In var'a anului 1767 se latise faim'a in țiera, cumca Iosifu fiinlu Mariei Teresiei si dela 1765 incóce, coregentulu ei ar fi venitu pe ascunsu, sub nume strainu si ca ar fi calatorindu candu cu trasur'a candu pedestru dintr'unu tienutu in altulu. Acésta fama bagase in mare grija pe oficiolatele comitateloru; nu numai fiacare comite supremu, ci si fiacare subadministratoru séu cum le dѣcu in comitate szolgabiró, eara in secuime duló, ordiná çate unu haiducu pe la drumuri cá se pandésca, dóra ar afla ceva despre trecerea coregentului. Multi amploiatu își castigaseru portretulu lui Iosifu, cá dóra įntalnindu'lu l'aru cunósce dupa acela; eara apoi precum fantasi'a unгурésca resaríténa este destulu de vióia si scornitóre, nu era lucru mai firescu, deçatu cá ómenii de асѣа natiune se'si faca cele mai felurite ідеі despre Iosifu. Unii адїса ілу vedeа venindu cá generalu, unii numai cá simplu oficiru subalternu, алїи cá popa catolicu investitu in reverenda si earası алїи diceа ca l'au vedіutu imbracatu nemtiesce, insotіtu

insa de unu popa romanescu cu barba mare. Tóte acestea faime nu ajută nimicu jupaniloru solgabirei, ca Iosifu calatoria ce e dreptu incognito prin tierile imperiului, elu insa nu legá de nasulu nici unui jupanu solgabirau secretulu calatoriei sale. Tóte acestea faime insa avea unu folosu mare pentru sarmanii locuitori, pentruca ele mai tienea in respectu lacomi'a posesoriloru fatia cu iobagii loru si mai infrena tiranismulu oficialiloru municipali; ba ce e mai multu, tocma si proselitismulu relegiosu mai lasase din furi'a sa, din cauza mai virtosu, ca Iosifu pe langa ce uria pe jesuiti cá pe urdítorii toturoru persecutiuniloru relegióse, apoi si simpatisa prea multu cu imperatés'a Rusiei Catarina II., carea de si germana de natiune, condusa insa de principiile unei politice inalte si departe vedietóre, apará din tóte puterile si cu tóte mijlócele confesiunea greco-resarriténa neunita, de unde urmase firesce, ca si aici in Ardealu mesurile cele cumplete luate de mai nainte asupra romaniloru, óresicum pe tacute au mai perdutu din asprirea loru intru atata, catu pe timpulu acesta mai cutesá inca si cate unu calugaru se tréca din tierile vecine incóce, fiindu numai cu luareaminte cá se tréca in tienuturi pe unde se aflá oficiali calvini séu sasi, despre carii se sciá, ca oricandu le venia loru bine, favorá pe romanii neuniti din ur'a ce o avea acestia in contra „papistasiloru,” eara mai virtosu de frica, cá nu cumva uninduse toti romanii cu catolicii, apoi mane poimane se te pomenesci numai, ca curtea imperatésca inaltia pe romani la aceeasi trépta a drepturiloru si privilegiiloru pe care se afla ungurii privilegiati si sasii tienuti la sinu.

In acelu timpulu de care ne este vorb'a si intru care se facea o jucaria machiavelistica cu credinti'a si beseric'a romaniloru, se vediura pe timpulu secerisiului intr'o sambata dupa amiédi doi calugari romanesci trecéndu pe o cale laturasia pe sub padure inainte catra satulu unde locuia Monea cu famili'a sa. Poporulu care se aflá in campu

la lucrulu seu dedatu a nu prea vorbi multe despre asemenea persóne bisericesci, ii urmari cateva minute cu ochii, ci numai unu omu batranu díse catra lucratorii sei: Ddieu se'i pórte 'n pace pentru cá se nu patia nici unu reu. Acelu batranu era insusi Monea cuscrulu lui Arsenie.

Intr'aceea calugarii nostrii ajunsera in satu tocma pe la tóca, prin urmáre luanduo mai pe marginea satului mersera tocma la bisericá, unde insa gasira numai pe cantaretiulu citindu Castism'a anteia, pentruca preotulu inca nu apucase a se întórce din campu dela cativa lucratori, cu carii muncise si elu alaturea tóta dio'a.

Indata dupa „vecerne“ calugarii o luara frumosielu si fara a întreba pe cineva dreptu spre cas'a lui Monea, nu cutesara insa a intra nici in curtea casei, din cauza ca nisce cani fórte lotrii le esira nainte; atunci o femeia cá de ani cincidieci, care tocma stá se faca lucratoriloru de cina, luandu de mana unu copilasiu cá de trei ani, le esí nainte.

„Pe cine cautati parintiloru?“

„Cautamu jupanésa unu crestinu bunu, care se se indure a ne da salasiu pe nópte,“ respunse calugarulu mai batranu carele se vedea a fi unu omu între anii patrudieci si cincidieci; atat'a numai ca barb'a lui cea désa ce dá in caruntu, cum si o cautatura fórte posomorita veditóre de mari lupte din laintru, ii dá unu aeru strainu, insuflatoru de sfiíela, candu din contra calugarulu celu mai tineru semaná unui omu scapatu de mari pericule, care insa acum se simte a fi la locu siguru.

„Salasiulu este alu lui Ddieu parintiloru; dar totu se faceti bine se asteptati pana va veni si omulu meu dela lucrulu campului, eara pana atunci treceti mai inlaintru si ve asiedati pe acea prispa a casei, ca veti fi osteniti de drumu.

Cu acestea dómn'a casei intrecurmandu orice discursu mai departe si lasandu pe calugari a'si petrece singuri, dandule numai o cana de apa próspete spre a'si stempera

setea, isi vediú ourendu de cina cu atatu mai virtosu, ca acum erá se aiba nu numai pe lucratori, ci si pe óspetii straini la masa.

Intre acestea unulu din calugari vediendu pe copilasiulu cu care jupanés'a Irin'a le esise nainte, cu ce mirare si sfiéla privesce la dinsi, ilu luá cu blandetie si facéndu'si de vorba cu elu:

— Cum te chiama mitutelule?

— Ilarie.

— Alu cui esti tu?

— Alu mamii.

— Si mai alu cui esti?

— Alu tatil mósiului.

— Dar' tu n'ai tata?

— Nu sciu.

— Cum nu sti?

— Nu sciu. . . . Eaca mam'a, eaca mam'a! —

In acelu momentu miculu Ilarie lasandu pe calugari o ia la fuga catra pórtá spre a intimpina pe mama sa, care apucase dela secere nainte spre a fi de ajutoriu sócrei sale. — Mama mama, la noi vinitu doi popi, da nu cá pop'a nostru!

Ce popi puiulu mamii?

Buna séra parintiloru, bine ati venitu la noi.

Atata fu vorbirea Varvórei cu calugarii, dupa care indata si alergá cá se scótia panea din cuptoriu si se gátésca mas'a pentru toti. Intr'aceea Varvór'a judecandu ca acei calugari trebuie sa fia din tíer'a vecina, se furisiá la sócrasa, pentru cá se o întrebe mai deaprópe despre venirea aceluor persoane straine, ci ne aflandu dela ea nici o scire mai deaprópe, díce numai ca prin trécatu: O Ddieule, óre acesti calugari nu voru fi auditu ceva despre tat'a si de barbatulu meu!

Acum se amestecá dioa cu nóptea. Varvór'a strigandu

si pe sierbitórea, luandu si doua siustare curate alergà spre a mulge cele patru vaci.

Eata insa ca soseste si jupanulu Monea cu lucratorii sei, in fruntea carora venia seceratórea cea mai charnica aducandu o cununa de spice, pentruca din întâmplare tocma in acea séra Monea pusese capetu secerisiului de secara si de grau, din care cauza si seceratórele venia cantandu si gata de a fi udate cu apa dupa stravechi'a datina a romaniloru. Lipsia numai unu lautariu séu fluierasiu, pentruca seceratórele se uite de tóte ostenéla dílei si dupa cina se se apuce si de dantiu.

Intre acestu amestecu de ómeni calugarulu celu mai tinéru vediendu ca Varvóra si sierbitórea se imbrancia greu cu vitieii spre a'i abate dela vaci, nu se potú rabda si sari cá se le ajute, pentru care Varvóra confusa si rusinósa cum era, nu scia cum se'i multiamésca. In acelasi timp Monea inca dete cu ochii de celelaltu calugaru.

— Buna sér'a parintiele.

— Buna se'ti fia inim'a jupane gasda. Amu indrasnitu la dta ca la unu crestinu bunu si primitoru de straini

— De unde me sciti ca sunt priimitoru de straini?

Esti romanu si esti crestinu; preste acésta tiam auditu si de numele celu bunu pe care'lu porti.

— Asié va fi parintiele, dara preotii tragu la preoti. Cu tóte acestea fia, poftimu treceti in acésta locuintia si déca sunteti preoti ai lui Ddieu, datii binecuvéntarea.

Calugarulu trecú in odai'a dinainte, in care preste putínu intrà si celu mai tinéru. Seceratorii se pusera la cina afara pe langa o masa de pétra; eara mai tardiu ómenii casei se asiediara impreuna cu calugarii la mas'a din odaia. Numai Varvór'a nu putea ospatá impreuna, din cauza ca lucratorii inca nu se imprastiesera pe la locuintiele lor. In urma insa se asiedià si ea langa sócrasa tocma precandu jupanulu Monea începuse a întreba mai cu améruntulu pe ambii calugari despre monastirea din care vinu,

despre diferitele sciri bune si rele din tier'a romanésca. Ci calugarii era fórt scumpi la vorba, ceea ce lui Monea nu'i placea nici decum, incatu mintea lui incepú a se implea de prepusuri, nu cumva sub masca de calugari se'i fia calcatu cas'a ceva lotrii de codru; asié elu si fara voi'a sa isi aruncà odata ochii la pusca si la pistolele pe care le avea de cuieriu; eara candu calugarulu celu mai tinéru sculanduse dela masa earasi cá prin unu instinctu se duce cá se ia pusc'a si vedienduo díce: ce mai pusca buna, tocma un'a ca acésta avusemu si eu odata, Monea iritatu ilu luà de scurtu: Ce vrei cu pusc'a calugare?

Nimicu japane, earta déca team suparatu.

Acésta scena care între alte impregiurari potea se aiba urmari fórt neplacute, fu intrecurmata pe unu minutu prin plansulu copilasiului Varvórei, carele se cerea la culcatu.

Vino puiulu mamii, numai fa'ti mai anteu cruce si di: Dómne Isuse Christóse, — Dómne Isuse Chriistó-se. Si Maica prea curata... Si Mai-ca-prea-cu-rata. Adú... A-du... Pe tat'a in pace... Pe-ta-t'a-in-pace.

Mam'a si copilulu abia incheie acea rugaciune scurta, pre candu calugarulu celu mai tinéru rapedínduse de langa batranulu Monea care 'n totu timpulu acela ii ecsaminase cu ochi ageri tóte miscarile musculiloru fetiei, apuca pe copilu in bratia, ilu strínge, ilu saruta, ilu uda cu lacremi, dupa aceea se apropie de Varvór'a si fara a'i dice unu singuru cuvéntu o imbratsiédia, o saruta si pe ea, apoi lasandu'si capulu pe umerii acelei femei imarmuríte de spaima si rusine, se pare cá si cum elu inca siar fi esitu din cumpatu si din minti. Eara Monea coprinu de mirare si cu sufletulu involburatu de mania se arunca între calugaru si între noru-sa:

— Ce este acésta omule?

— Este soti'a mea tata!

— O Dumnedieule, nu me lasá se pecatuescu! Esti tu fiulu meu?

- Eu sunt Ilarie.
- Eara sotiulu teu?
- Este socrulu meu!
- Si voiu calugari?

— Eu nu sunt calugaru tata; ci dupace in totu timpulu de ecsiliu am petrecutu la episcopi'a Buseului cá ingrijitoru alu unei mosii, mia venitu mai bine, cá voindu a me re'ntórce in patri'a si la famili'a mea se imbracu acésta rasa si se portu pe capu acésta cuca, pentruca am crediutu ca asié voiu scapá mai curendu pana la Dvóstra. Eara socru meu indata la doi ani dupa scaparea sa in tiér'a romanésca s'a calugaritu si asié dlui se va re'ntórce acolo, unde ia spusu inim'a ca va aflá mangaiere sufletésca si er-tare de pecate. Spune'mi insa tata, óre dupa o dosire (absentia) de patru ani aprópe fi voiu eu siguru in patri'a mea?

Vei fi siguru fiulu meu. Oficialii de atunci s'au schim-batu toti; unii sunt morti, altii casati traiescu cá vai de ei mustrati de cugetu pentru faradelegile loru. Tiér'a e linistita, eara romanii inca au o sórte cevasi mai de su-feritu decatu fusese cea de mai nainte. Ceea ce póte se ve turbure bucuri'a vóstra este, ca pe cuscr'a Marina care nu mai potuse porta loviturile din urma ale sortii, o a chiamatu Ddieu la sine; eara cuscru Arsenie totu o mai duce cu batranetiele sale. Mane te vei imbraca si tu cá si noi si asié vomu merge la dñsulu, pentruca vedienduve se'lu faceti a uita relele dñleloru trecute.

Restulu noptii pana spre cantatulu cocosiloru se pe-trecú in familia istorisindu'si fiacare cele mai insemnatóre pericope din restimpulu de trei ani si diece luni, decandu nu se mai vediusera unii pe altii.

POESII.*)

Biseric'a rasipita.

I.

Susu pe muntele Ciahleu
 Sta la penda Duhulu reu
 Si arunca peste munti
 Ochii sei sierpii si crunti.
 Cu ochirea'i sa zarésca
 Vreo prada sufletésca.
 Dar' d'odata elu tresare
 Ca-ci aude 'n departare
 Glasu de clopotu chiamatoru
 Printre munti resunatoru,
 Si cu gróza elu zaresce
 Pe campi'a ce 'nverdiesce
 O biseric'a marétia
 Stralucindu albiu prin sétia
 Lang'a Bistritiei verdi maluri,
 Cá unu vasu frumosu pe valuri.

II.

Satanu urla, Satanu sbiéra,
 Ca-ci mai vede, vede iara
 Siruri albe de rómáni,
 De femei cu flori in mani,
 Si copii si méndre fete,
 Si flacai cu negre plete,

*) Ne luam voia a reproduce aceste poezii din Revist'a romana, nu numai pentruca aceleasi isi au valórea lorú intrinseca, ci si pentruca ele fiindu mai tóte scóse din viét'a si istori'a poporalui romanescu, merita cá se si fia cunoscute in cele mai intinse cercuri ale publicului nostru, ceea ce numai prin Revist'a romana deocamdata nu se póte; pentruca pre catu timpu produptele literarie din Principatele romanesci strabatu incóce numai cá pre furisú si numai de raritate, pre atata nu póte fi vorba de o latre mai intinsa a celorasi; apoi óre nu ar fi pecatu candu noi amú precurma comunicatiunea spirituala cu Dn. V. Alesandri, carele atatu cá culegatoru de cantece nationale, catu si cá auctoru alu unui mare numeru de poezii populare inca nu este intrecutu de nimini pana astadi.

Coborindu cá lunga óste
 P'ale déluriloru cóste,
 Resbatendu codrii pustii.
 Trecendu peste ape vii.
 Sierpuindu prin vai adunci,
 Sarindu peste 'nalte stanci
 Si 'ndreptanduse in cale
 La biseric'a din vale,
 Unde clopotulu suná
 Si'n vesduhu se leganá.

III.

Satanu urla, Satanu dice:
 „Repedime-voiu d'aice
 Si in ghiare de-o voiu stringe,
 Limba'n clopotu o voiu frange,
 Vecinicu ea se nu mai sune
 Orele de rugaciune. . . .“
 Si cum dice in turbare
 De pe munte falnicu sare,
 Aripa negre intindiendu
 Si cu ele 'ntunecandu
 Sépte codri mari, carunti,
 Sépte sate, sépte munti!
 Elu se 'naltia si se lasa
 Pe clopotniti'a frumósa,
 Cá unu vulturu rapitoru
 Pe o lebeda in sboru.

IV.

Turnulu gemo'n temelie
 Cá de aspra vijelie;
 Clopotulu dogitu resuna,
 Clatinatu cá de furtuna,
 Si pe érba vestejita
 Cade crucea aurita;
 Iar Satanu grozavu scarsnesce,
 Clopotulu din turnu smâncesce
 Si 'l arunca 'n departare
 Peste Bistriti'a cea mare. —
 „Unde esti, Dumnedieu sante?
 Unde esti, Dómne parinte,

De lasi tu pe Duhulu reu
 Se calce locasiulu teu? —
 Astfelu muntii stau privindu,
 Catra ceriuri glasuindu!

V.

Eara Bistritia vitéza
 Apele 'si infuriésa,
 Vrêndu cu sgomotu se innece
 Pe Satanu in sinu'i rece.
 Ea aduna mâri de apa
 Si intr'o clipa malulu sapa,
 Pan' ce turnulu de pe malu
 Cade'n aprigulu ei valu,
 Cu Satanu ce se afunda,
 Cá unu fulgeru, intr'o unda!
 Ap'a salta, clocotesce,
 Dar nici se mai limpediesce,
 Ca de-atunci in acelu locu
 Ea totu ferbe cá de focu
 Si adeseori s'aude
 Resuflandu gemete crude.

VI.

Spunu pastorii din Ciabléu
 Ca in timpulu acelu greu
 Ceriurile s'au deschisu
 S'unu glasu tainicu ar fi disu:
 „Tu ce-ai fostu de ladu calcata,
 Monastire blastamata.
 Tu sa aibi atunci iertare,
 De blastamu sa ai scapare,
 Candu duoi ângeri iubitori.
 Intr'o nópte fara nuori,
 S'ar opri din a lor cale
 Pe rasipurile tale,
 Si prin dulcea loru iubire,
 'Ti oru aduce-a mea santire!..“
 — Fost'a, nu, asié minune?
 Bistriti'a o póte spune! —

Canteculu Margaritei.

Audit'ai frate, de unu plaiu frumosu,
Care 'n veci resuna de cantari iubite?

Unde se 'mpreuna ceriulu luminosu
Cu albastrulu marei cei nemarginite?

Acolo 'mi e dorulu, acolo me vreu.

P'ale tale bratie du-me, dragulu meu.

Unde ventulu serii, blandu cá unu suspinu,

Légana'n tacere d'albe flori de auru;

Unde p'ale rodii salbe de rubinu

Flutura ghirland'a crangiloru de lauru?

Acolo 'mi e dorulu, acolo me vreu.

P'ale tale bratie du-me, dragulu meu.

Audit'ai frate, de acelu Bosforu,

Ce din valuri ese si s'arunca 'n valuri?

Care oglindesce cá prin visu usioru

Tainice saraiuri si'nverdite maluri?

Acolo 'mi e dorulu, acolo me vreu.

P'ale tale bratie du-me, dragulu meu.

Unde calatorulu veselu inganatu

Dórme 'n leganarea lungiloru caice

Si in alta lume tainicu desteptatu

Vede implinirea viseloru ferice?

Acolo 'mi e dorulu, acolo me vreu.

P'ale tale bratie du-me, dragulu meu.

Audit'ai, frate, d'unu plaiu angerescu,

Unde infloresce aspra nalucire?

Unde alu iubirei daru dumnediescu

Cá ceresculu sufletu are nemurire?

Acolo 'mi e dorulu, acolo me vreu.

P'ale tale bratie du-me, dragulu meu.

Dar ce dicu? Ah? unde, unde este plaiu

Mai frumosu, mai veselu, mai bunu de iubire,

Decatu tiér'a nóstra, acestu dulce raiu

Plinu de incantare, plinu de fericire?

Acolo 'mi e dorulu, acolo me vreu.

Lasa-me aicé se moru, dragulu meu.

Stéoa tierii.

Cunosceamu odata
 Unu omu ratacitu,
 Cu mintea furata
 De-unu gandu stralucitu.
 Elu se 'namorase d'o stea zimbitóre
 Si 'i inchina astfelu vorbe rugatóre:

— „Dalba stelisióra
 A lui Dumnedieu!
 Dulce sorióra
 Sufletului meu!

Credi ca vecinici'a fara de simtire
 Platesce-unu fərbinte minutu de iubire?“

„Credi tu ca departe
 De acestu pamentu
 Ai avé tu parte
 D'unu amoru mai santu,

Mai mare, mai gingasu, mai vrednicu de tine,
 Decatu adorarea ce-ai nascutu in mine?“

„O! flóre cerésca!
 Déca s'ar putea
 Ochi 'ti se privésca
 In inim'a mea,

Ar aflá atate simtiri iubitóre
 Ce crescú l'alu teu nume cá florile 'n sóre.“

„Cà vreo lume alta
 Nici ai mai dori,
 Ci din bolt'a nalta
 Mi te-ai cobori

Cá s'audi concertulu de armonii line
 Ce 'mi resuna in sufletu si sioptescu de tine!“

Apoi sta 'n uimire,
 La ceruri privindu,
 Plangea cu machnire,
 Suspina zimbindu,

Si candu, despre dioa fugea bland'a nópte,
 Li para c'aude in ceru aste siopte:

— „Eu, a tierii mele
Sunt lucind'a stea!
De poti, intre ele
Vino de me iea.

Fa-te geniu falnicu, fa-te, sioimu de munte,
Cá s'ajungi la mine si l'a tierii frunte!“ —

Motiulu si secuulu.

Scena din vremea luptei romanilor cu maghiarii in muntii
Ardealului, 1848.

Maghiarulu, (suindu pe poteca).

Motiule,
Mei hotiule!

Nu totu trage 'n carne via
Si mai trage 'n cea pustia;
Nu totu bate 'n peptulu meu,
Ca'i pecatu de Dumnedieu!

Romanulu (pe delu).

Puiule,
Secuiule!

Ce cati tu la noi in munte?
Lance'n cóste? barda'n frunte?
Ori unu plumbu vrajitu in peptu,
Se te duci in raju d'a dreptu?

Maghiarulu.

Motiule,
Mei hotiule!

Tu esti tare, eu sunt tare:
Bunu e Dumnedieu si mare!
De te-asi prinde 'n man'a mea,
Dile tu n'ai mai avea.

Romanulu.

Puiule,
Secuiule!

Eu sunt tare, tu esti tare,
Dar 'ti e laud'a pré mare!
De-alu de tine, fetulu meu,
Multi viteji ucis'am eu.

Maghiarulu.

Motiule,
Mei hotiule!

Sai din munte, da-te 'n -vale,
Cá se'mi mai scurtesi din cale.
In cea vale de'i salta,
Vai s'amar de viéti'a ta.

Romanulu.

Puiule,
Secuiule!

Nici eu se robescu la tine,
Nici tu se robesci la mine.
Vrei, nu vrei dintr'unu cuventu?
Ca te stingu de pe pamentu!

Maghiarulu.

Motiule,
Mei hotiule!

Tu n'ai nume tu n'ai tiér'a;
Asta'i patria maghiara,
Tu se cade se'mi robesci
Ca tu omu anca nu esti!

Romanulu (tragendu).

Puiule,
Secuiule!

Na! te du pe ceea lume,
Cá sa afli d'alu meu nume.
Spuna'ti mortii din morméntu
De suntu omu séu de nu suntu!

Gondol'a trece. . . .

Cantecu venetianu.

Gondol'a trece si'n urma'i lasa
Unu cantecu dulce care m'apasa!

„Cinei în gondola, pe o nópte lina,
Atunci candu lun'a esindu din valuri,
Revérsa tainicu a sa lumina
Peste palaturi, printre canaluri;

„Cine'n gondola culcatu se duce,
Atunci candu suna ventulu de nópte
Si dela Lido pe-aripi aduce
Suspunuri blande, duióse síopte;

„Cine'n gondola plutindu in pace
P'ale lagunei lucióse spune,
N'a simtitu viétia'i ca se preface,
Si ca plutesce in alta lume!...“

Glasulu se stinge, gondola trece
Si lasa 'n peptu'mi unu fiuru rece!

Stefanu Voda si Sioimulu.

Balada poporala.

— „Sioimule, sioimutiu usioru,
Fa-te róta susu in sboru...
Ce zaresci despre hotare,
Unde suna sgomotu mare?

— Stefane! vítézulu meu!

Dieu! de altulu ár fi reu,
Dar de tine anca'i bine,
Ca tu esti soimanu ca mine!
De giuru impregiurulu teu
Navalescu dusmani mereu.
Te calcu ungurii falosi,
Si litfeni necredinciosi;
Te calcu hanii tataresci
Si ordiele turcesci!

— Las' se via, las' se via,
Sa se dee prada mie.
Mórtea'i pasce cá pe-o turma,
Pecatu'i mana din urma!
Multi au mai venitu la noi,
Pucini s'au dusu inapoi,
Ca's romanu cu patru mani
Si am lécuri de pagani:
De tataru am o sagéta,
De turci, pal'a mea cea lata,
De litfeni, unu busduganu
Si de unguri unu arcanu!“

Patriotulu neutralu.

Acestu patriotu alu nostru aruncatu in gala mare precum se vede in figura si ga'ta de a face o visita de statu in un'a din cele doua capitale de sub corón'a unгурésca, medítandu asupra rolei ce avea se jóce, se cufunda in urmatorulu monologu:

Hm, adica nu este unu meritu neasemenatu mai mare de a jucá mai multe role decatu numai un'a? E usioru acelu nebuni carii se catiara si incaiera de cate unu principiu, pe care apoi calarescu si 'lu gonescu inainte, pana candu mai la urma si calulu si calaretiulu dau cu nasulu de pamentu si cu atal'a scapa de tóte celelalte pe-

ricule. Eu insa care in acésta tíera am ajunsu la o pu-
setiune mai nalta sociala si nu pociu se me stricu cu ni-
mini, candu audu vorbindu si disputandu despre nationa-
litate, limba si teritorii, despre concordatu si legea presei,
despre drepturile omenesci si legi electorale, despre ab-
solutismu, constitutiune si regimu parlamentar, din care
tóte eu nu pricepu nimicu, trebuie se'mi iau fórté bine
sam'a, cum se facu a crede pe toti, cumca sunt amiculu
partitei loru. Unulu traiesce pentru anulu 1848; altu u
respira aeru curatu numai dela 20. Octobre; alu treilea se
simte fericitu numai cu 26. Fauru. Sunt eu óre nebunulu
loru, pentrucá se o patiu cá Parisu cu cele trei Díne cochete?

Dum fueris Romae, romano vivito more.

Séu:

Ulula cum luppis, cum quibus esse cupis.

Ce mai sentintie de auru acestea! —

Astadi me afli 'ntre unguri; me portu cu ei precum
vedeti. Kossuth, Garibaldi, Szechéni si Deák, imi sunt par-
rol'a de dí. Eri me aflam in Vien'a; fraculu si cilindru,
laude pe Schmerling, omagii pentru Reichsrath si sunt si-
guru de o prea buna priimire; eara déca mane sórtea m'ar
aruncá intre romanii cei pururea nemultumiti din Ardealu,
ar fi earasi tréb'a mea, cum se le atingu busele cu miere;
o caciula mocanésca s' unu pacharu cu „Se traiésca,“ a-
tata numai si se le mai adaogu ca restrabun'a mea inca
fusesse romana nobila de Haczak, pentrucá se se ia dupa
mine cu totii cá oile. Se traiésca neutralitatea si toti ca-
meleonii. Se péra toti fanaticii, carii isi spargu capetele in
favórea ómeniloru de sistem'a mea.

Mosiu meu a fostu romanu din Biharu; mósia mea
magiara din Satumaru. Tatalu meu neamtiu din Austri'a
muma mea o corcitura; se póte óre, cá eu se nu remanu
neutralu?

Cum se pôte schimosi fisionomi'a unui omu prin lectur'a de jurnale.

Unu patriciu din S., carele in a. 1861 avuse pecatulu cá se citésca pânã si jurnale romanesci, trebui se'si védia trecédu'i fisionomi'a prin urmatóarele prefaceri.

1. Dela Ianuariu pana in Aprile, adica din timpulu conferintiei nationale romanesci tienute in Sibiu pana la conferinti'a regnicolara din Alb'a Iuli'a si pana dupa adunarea cõputóre de statutele asociatiunii transilvane, pre candu dumnealui se mirá de netactulu si ne'ntieptiunea gubernului de a suferi cá romanii înca se se adune si se consulte intre sine, fisionomi'a ii luà acésta schimbare :

2. Pe timpulu restaurarii oficiolatelor sasesci, adica in Aprile si Maiu, candu totuodata decurgea si in comitate dispute ferbinti intre romani si magiario-secui, prin urmare candu patriotulu nostru se cumpania intre frica si sperantia :

3. Intre Iuliu si Octobree, pre candu cu deputatiunile romanesci se intalnia cineva pe toate drumurile cate ducu din partile resaritene ale monarchiei catra Vien'a, pre candu parol'a d'ilei era congresu seu dieta, eara deputatii romani din diet'a Ungariei destupasera multe mii de urechi, care mai nainte fusesera surde, patriotulu nostru desgustatu si infioratu, sculanduise perulu valvoiu, ne mai voindu se audia nimicu din acelu sgomotu ametitoru, se face asié :

4. După impunerea unei tăceri generale cu singur'a excepțiune a universității sásesci și pregătirea pre sub ascunsu a proiectului de împărțirea țării după naționalități, adică dela Noemvrie până la an. nou 1862, nobil'a fiziognomia a patrieiului nostru s'a înseninatu șié:

Că ce forme va fi mai luatu musculatur'a onorabilului nostru compatriotu în decursulu anului trecut, ne avendu ocașiune de a'lu observá noi însine mai de aprópe, suntemu constrinsi a ne încrede și noi numai la informatiunile altora.

Creditorul si dătorul dupa legile vechi.

Maisterulu croitoru (in pusetiune supusa). Me rogu de ertare Mariia ta domnule Baronu, ca indrasnescu, ca cutesu a ve aduce aminte, cá se ve indurati, cá se nu ve fia cu suparare pentru acelu micu restu de 100 fiorini. . .

Baronulu (turburatu si maniosu). Ticalosule, misie-lule, credi tu cumva, ca eu iti sunt dătoru numai tie si ca o se'ti platescu tie mai anteiu? Este in adeveru unu scandalu, pana la ce nerusinare ajunsera toti martiafoii si cati toti mesteri urdurosi, decandu a esitu acea nevoiésia de constitutiune.

Sé traiésca Garibaldi!

Maisterulu (baténdu pe invatiacelu). Me blastamatule, dar tu teai aflatu care se dîci ca se traiésca Garibaldi?

Invatiacelulu (cu indrasnéla). Vedi bine ca am disu, jupane maisteru.

Maisterulu: Si pentru ce ai disu, ticalosule?

Invatiacelulu: Pentruca eu totu nu pociu uicide pe Garibaldi; apoi dar de mine se totu traiésca.

Търговриле де Церъ дн Трансилваніа.

Ансемнаре. Зилеле де търгъ сънтъ петрекzte аичі маї тоге дзпъ къндаріѣл ноѣ, ши ашеа, прекъм ні с'аз днпъртъштѣ дела камера комерціалъ ши индустриалъ де аичі.

Ан Іанъаріѣ. Zi 1. Ціоаѣл де жосѣ, Егерхат, Мочѣ. 2. Алпарет, Макфалва, Шъмлезл Сълаѣлзлі. 3. Шомкерек. 6. Красна, Чехъл дн Сълаѣл (ши Добриѣнѣ дн Ънгаріа). 7. Четате де валтъ. 9. Клѣжѣ. Вінері дзпъ воботеазъ ла Беркеш. 10. Ліефалъѣ, Съмътъ дзпъ воб. Зълаѣ 11. Лъпша. 12. Лъпшъл ромънеспкъ, Сівіѣл, Кохалт. 1. Іанъаріѣ d. к. в. Ф. Сівагі, Хадад, Шіледмед. 14. Іан. п. Дева, Герпесіг. 15. Кенді-Лъна. 16. Клѣжтъпъштър, Алмашъл маре, 17. Мъръш-Ошорхеѣл, Сатъ маре. Ла воботеаза ром. Ваїда-Речеа, Чаки-Гървъѣ. Арменіш. Жівъѣ. Лъпшъл зпгреспкъ. 19. Іліа дела Мъръш, Іерпот. 20. Краіш. 21. Баѣон, Шомворъл маре. 22. Калъ пе Къмпнѣ, Одорхеѣл дела Шіѣѣ. 24. Гіадакта. 25. Рошнов, Аїзд, Коронд. 26. Хзїедінѣ. Лъні дзпъ 25. Кірхверг. 27. Івашфалъѣ, Ба-тош. Марѣ дзпъ 25. Бреѣкъ. 28. Мікесаса, Ходош, Гъръслъѣ, Зам, 29. С.-Севеш.

Февръаріѣ. 1. Цілъѣ. 2. Простеа маре, Барот, Етед, Ка-толпа. 3. Прештерѣ, Шомкерек, Дітро дн Ціърѣѣ. 5. Надъш, Ар-мені, Герла. 8. Мъръш дн ск. Мъръшлзлі. 9. Кѣсвеніеш тогѣ аколо. 11. Ковасна. Вінері днаїнте де Сексаѣесіма катол. Чік-Се-реда. 14. Хеделдорѣ, Тъшнад, Ст. Мъртінъл де пе Хомород, Егер-хат, Сопоръл де жосѣ. 15. Хаѣг. 16. Аїта маре, Ківед, Борошніо. Лъні дзпъ 14. Паполд. 19. Реѣпъл съсеск. 20. Алден. Вінері пайнте де лъсата кърнеї дзпъ апъсені Завола. 24. Меркзреа, Борша, Ст. Мъртін, Чік-Середа дн ск. Мъръшлзлі. Ан зїоа де Матеїл Сіташ-крістър. Лъні дзпъ лъсатъл де карне Четате-де-валтъ. Жої дзпъ лъсатъл де карне Брад. Вінері дзпъ Міеркзреа чепъшеї Сатълзпг. 27. Кірхверг. Съмътъ дзпъ Міерк. чеп. Търда, Зълаѣ. Съмътъ дн септъмъна дїптъе а постълзі паштілор дзпъ ромъні Оръштѣ.

Марѣѣ. 1. Аврѣд, Лехніѣ. Лъні дзпъ Іпвок. Сігішбра. Кард-фалва дн Чік, Чехъл дн Сълаѣл. Міеркзрї дзпъ Міеркзреа чеп. Деж. 3. Віпѣл де сѣс. Жої дзпъ Іпвок. Медіаш. 5. Альмор. Лъні дзпъ Ремінісчере Чінкъл маре, Кѣзді-Ошорхеѣл. Жої дзпъ Ремінісчере Шенші-Ст.-Ціорѣѣ. 11. Гъръслъл маре, Хадад, Іерпот, Септегі-хазош ши Каполпаш-Олафалъ. 12. Клѣж, Алмакерек, Храсткерек, Гіреш, Католпа, Златна. 14. Одорхеѣл, Сатъл маре. 18. Бълкачѣ. 19. Трапход, Анполдъл маре, Гѣрчѣн, Ъзп, Ваїдахаза, Агрівічѣ, Праїд, Мартонтелке (дн Съкзіме; — тот атънчі Темішбра, Пе-шта —). Съмътъ дзпъ жъм. постълзі ром. Хзпедѣра. 20. Ф. Сівагі. Лъні дзпъ Летаре Чінкъл тїк, Бонѣїда. 22. Шомкъта. 24. Ст. Мъртін. 25. Фелдіѣра дн дїстр. Брашов, Івашфалъѣ. 26. Хзїедін. Лъні дзпъ Жздіка Агніа. 31. Ракошъл де жос.

Апріле. 1. Басна. Окна Сівіѣлзлі. Жої пайнте де дътїнека флоріѣлор М.-Ошорхеѣл, Брад. Вінері пайнте де флор. ром. Къмпені. 2. Черпатъл де жос. Съмътъ пайнте де флоріѣл ром. Хълтаѣїл маре, Кошокпа, Блаж. 4. Чаки Гървъѣ. Дъм. флор. Ц.-Ст.-Міклъш. 5. Въртлох, Бънавестіре ром. Іліа. Лъні дзпъ флоріѣл къл. п. Ко-халт, Ч.-Ст.-Ціорѣѣ ши Банкфалва, Кірхверг, Четате-де-валтъ, Кос-

паш. Лъні дъпъ флорііле ром. О.-Болдогфалва. 6. Лъпшъл зпгър. Марці дъпъ флорііле къл. п. Алва-Кароліна, Моч, Хъіедін. 7. Лъпшъл ром. Жоіа verde ром. Егерхат. Жоі пайнте де паштіле к. п. Тъшнад, Чехъл Сълацізлі. 11. Ъгра. 12. Zam. 13. Телегді-Багон, Дічо-Ст.-Мъртін. Дѳъ зіле дъпъ паштіле к. п. Кожокна. Віпері дъпъ паштіле к. п. Бъза. 17. Ходош. 19. Біертан. 20. Драштѣ. А дѳа віпері дъпъ пашті Шъмлеѣ (?). 24. Съмьѣта де жос, Еркед, Мъшна, С. Севеш, Търда, К.-Ошорхеѣ, Макфалва, Ст.-Міклъш, Хецелдорф, Зълаѣ, Ракшъл де жос, Сатъл маре, Ст.-Егіхаз, Каполпаш-Олафалъ (Довріцін). 25. Kodlea, Лехніц. 26. К.-Ст.-Пал. 27. Алпарет, Коволдогфалва, Ш.-С.-Ціорціз. 28. Надеш. Віпері d. С. Ціорціз Беркес.

Маѣш. 1. Касон, Дітро, Теака, Аврѣд, Герла, Іаковені, Ліефалъ, Красна. Съмьѣтъ дъпъ С. Георге Зълаѣ. 2. Драг, Сатъл маре. Ла афлареа † Сівіѣш. 3. Кѳсвеніеш, Лъпша, Ст.-Мъртінъ, Чекефалъ. 4. Сіташ-Крістър. 5. Цібіціл де жос, Добра, Салашпатак. Сѳ. Георге ром. Жівѣѣ, Гърдіѣ, Арменіш. 6. Борша, Хадад, Алташъл т. 7. Ретеар, Тъшнад. Віпері дъпъ пашті Бъза. Марці дъпъ Станіслаѣ Бредкъ. 12. Регінл сѣс., Лъпшъл зпг, 13. Дева, Коронд, Гърѣс-лѣѣ. 14. Хъіедінѣ. 15. Боршпешъл т., Гернесіг. 16. Хом. Ст. Мъртін, Къжтѣпѣштър, Мъгърѣш дп ск. Мърѣш. 17. Бістріца, Кізд. 19. Ківед. 20. Жъкъл де жос, Глодѣ дп Солн., Съмь. де жос, Хънедѳра. Віпері дъпъ дппѣлд. Чік-Середа, Сатълзпг, Нокріх, Моч, Аіта маре. А шесеа віпері дъпъ пашті Бъза. Дѣмінека дъпъ рѣс. Къж. Опт зіле пайнте де рѣс. Шеіка маре. Лъні дъпъ дппѣлд. Четате-де-валтъ, М.-Ошорхеѣ, Аїд, Паполд, Регіндорф. 25. Ъзон, Кал. 27. Кеда, Нъсъзд. А 7еа віпері d. пашті Бъза. Віпері n. de рѣс. ром. Къмпені. Ла рѣс. Боіа. А дѳа zi d. рѣс. ром. Добра. Рѣсалеле ром. Іліа, Міхъш. Дъпъ рѣс. Шілімед, Чех. А 5еа септѣм. d. паштіле ром. Брад.

Іъніѣ. 1. (Тімішѳра). 2. Хадад, Zam. Міеркърі d. рѣс. ром. Бодон. 3. Лъпшъл ром. Жоі d. рѣс. апсене Фъгъраш, Орзітѣ. Віпері d. рѣс. Барот. Съмьѣта d. рѣс. Бірк, Мартонгелке. 7. Віпцъл де сѣс. Лъні дъпъ рѣс. Бетлеан, Мълграде. Лъні дъпъ сѳ. Треіме Етед. Дъпъ жоіа verde Деж, Гіреш, Жівѣѣ. 12. Гіалакѣта. 13. Провтеа маре, Къж, Шъмлеѣ (?). 14. Бацінѣ, Сіварі, Шомкѣт, Съліште. Лъні d. жоіа verde Чінкъл маре, Ошорхеѣ, 15. Г. Ст. Міклъш, Глодѣ. 18. Златна. 20. Баіа де Кріш. А дѳа дѣмін. дъпъ сѳ. треіме Сігішѳра. 24. Віпцъл де жос, Гърѣѣѣ, Гѳргѳн, Карѳфалъ, Чінкѣ мік, Макфалва, Сѣптереар, Търда. 25. Ракшъл де жос. Віпері d. Іоан Беркес, Сатълзпг, Забола. 26. Алва-Кароліна. 27. Кеда, Міеркѣреа, Теака. 28. Ст.-Егіхаз ші Каполпаш-Олафалъ. Лъні d. сѳ. треіме Агніта. 29. Соноръл де жос, Хъіедінѣ. Жоі дъпъ жоіа verde Брашовѣ. 30. Чіспѣдіз, Боңіда.

Ізліѣ. 1. М.-Ошорхеѣ, де каі. Жоі d. Іоан Ш.-Ст.-Ціорціз. 2. Блѣж, Цілъѣ, Характерек, Касон, Іерпот, Сік, Веч. 3. Тъшнад, Ст. Егіхаз ші Каполпаш-Олафалъ. 4. Коронд. 5. Черпатѣ де жос, Боц, Івашфалѣ. 6. Арпашѣл де жос, Драг, Лъпшъл зпг., Іліа, Арменіш. 7. Шомѳор, Ст.-Керестър. Дп 8. се дичене търѣл де віте ла Ч.-Середа. 9. Къмпені. Съмьѣтъ d. Ст. Петрѣ ром. Хълмациз. 11. Рошнов, Беркеніш, Ретеар. Ла Маргаріта Медіаш, Ч.-Середа. 15. Мъпграде (?) Съмь. дъпъ Марг. Зълаѣ. 18. Баіа-де-Кріш, Сатъ-маре, Златна. Дп zіоа de Іліе Егерхат, Ст. Петрѣ. Дп 20. пѣлъ дп 26.

ла Кляж тьрѣ де продѣште, пѣпъ дн 29. де каі, пѣпъ дн 31. де оі.
22. Хадад, Ковасна. Дн зіоа де Іаков Кохалт, Красна, Герла.
26. Алва-Кароліна, Прайд, Одорхеіѣл де пе Шіеѣ. Жоі d. Іаковъ
Краіш. 31. Т. Баѡон.

Августѣ. Дн зіоа де Ііе ром. В. Речеа. 1. Кляж зіоа тьр-
гѣдѣі, Алпарат, Басна, Середа. 3. Дева. 6. Прештер, Каполна,
Окна Сіѣ. 7. Бреѡк. 10. Реѡіпѣл със. 15. (Довріѡіп). 16. Хараст-
керек, Шоткѣта. Дѣпі d. Лазренѡіѣ Паполѡ. 17. Герпесіѣ. 18. Гь-
рѣслѣѣ. Міеркѣрї дѣпъ Ст. Мѣрія таре а ауспеніѡр Шілімед. 20.
Хеделдорѣ, Кѡсвеніеш, Четате-де-валъѣ, Борошнїѡ. 21. Деж, Жом-
вор, Косташ дн Чік. Вінерї дѣпъ Ст. Марїа таре Шѣтлеѣ. 24. Ко-
пша, С.-Сеѣеш, Мѣшна. 25. Коронд. Міеркѣрї d. Вартол. Бістріѡѣ.
27. Хаѡег, Ст. Пазл, Ііа, Теїѣш. 28. Кѣтпенї. Сътѣ. d. Вартол.
Зѣлаѣ. 29. Чіспѣдїѣ, Хоморѡд, Ст. Мѣртїп, Мѣгїрѣш, (Пешта).
31. Адїна.

Септемвре. 1. Ііефалѣ, Кеѡа, Златна. 2. Ракошѣл де жос,
Фьгѣраш. 5. Тѣшпад. 4. Алаторѣ, Жѣкѣл де жос, М.-Ошорхеїѣ.
5. Ціѡаѡїѣл де жос. 9. Макфалѣ, Тѣрѡа. 10. Зат. 14. Сїѣагї, Сїѣїѣ,
Сїташ-Крістѣр, Ваїдахѡа. 18. Дѣпша. 19. Сатѣтаре, Оріа-Болдог-
фалѣ. 20. Іекїнда, Шѣршашѣл таре. 21. Хѣїедїпѣ, Довра, Драг,
Ходошѣ, Гѡргѡп, Ст.-Нїкѡрѣ. Вінерї дѣпъ дн. крѣѡеї Сатѣлѣпѣ.
22. Елісѣѡеполе. Сътѣѣтѣ дѣпъ Ст. Мѣрія тїкѣ ром. Хѣтѡаѡїѣ.
24. Лѣпшѣл ром. Дѣпї дн. де Ст.-Мїхаїѣ грїѣ. Аврѣдѣ. 26. Бреѡкѣ.
Лѣпшѣл зпѣр. 27. Бонїа, Сїкѣ. Жої дн. де Ст.-Мїхаїѣ Мїѡаѣш.
28. Рѣтеаг. 29. Сопорѣл де жосѣ, Чік-Середа, Етед, Кляжѣтѣ-
пѣштѣрѣ. 30. Алѣа-Каролїна (Бѣлградѣ), Кѡдлеа, Алтѡкерек. Сътѣ.
d. Ст.-Мїхаїѣ Зѣлаѣ.

Октомвре. 1. Рѣтеаг. 4. Борша, Орѣштїѣ, Каѣ, Одорхеїѣ.
Дѣпї d. Ст.-Мїхаїѣ Чїкѣ таре. 7. Сѣлїште, Т. Баѡон, Грїнд. Вінерї
d. Франѡїск Зѡѡла. 9. (Довріѡіп). 10. Кохалт, Алпарат, Арпашѣл
де жос. 11. Ііа, Жїѣѣ. 12. Вархеї. Марѡї дн септѣм. Тересіе
Бреѡкѣ. 13. Мїкесѡа, Цїлѣѣ, Сїѣт. Ш.-С.-Цїорѡїѣ. 15. Нѣсъѣд,
Прайд, Тѣшпад. Дн зіоа де Галѣс Аїд, Еркед. 16. Карѡфалѣ,
Дѣпї d. Галѣс Нокрїх. 18. С. Чехѣ. Жої d. Дѣка еѡапг. Брашов.
21. Бѡпѡїда, Гїреш, Хадад. 23. Реѡіпѣл със. Сътѣѣтѣ дѣпъ Дѣка
Зѣлаѣ. Опт зїѣ d. Дѣка Кїзд. 25. Паполѡ. Сїмїѡп шї Іѣда К.-Ошор-
хеїѣ. Вінерї d. С. шї І. Глѡдѣ. 30. Дева. 31. Надеш.

Ноемвре. Кляж, Кѡсвеніеш. 4. Сїгїшѡра, Іерпот. 5.
Герла, Кѡжѡкѡа, Теѡка, Мартопѣлке, Кѣтпенї. Сътѣѣтѣ d.
тоѡї СС. Зѣлаѣ (?). Дн 7. Теїѣш, Довра, Драг, Шѡткѣт.
Дѣпї d. сѡ Дїмітрїе. ром. Паполѡ (?). 9. Бѣлкаѣ, Ст. Мѣр-
тїп, Чекефалѣ. 11. Мѣрѣш-Ошорхеїѣ, Міеркѣреа, Шїѣка тїкѣ,
Рѣтеаг, Ковасна, Тѣшпад. Дѣпъ зіоа де Мѣртїп Барѡт, Багїѡѣ.
Вїнерї d. Мѣртїп Беркес. 13. Хѣнедѡра. 14. Сатѣ таре. 15. Раї-
херсдорѣ, Агрїѡїѣ. 18. Гѣрѣслѣѣ. 19. Іѣшфалѣѣ, Вїпѣл де със,
Аполѡѣл таре, Країфалѣѣ, Борошнїѡ, Харасткерек, Чакї-Гѣрѣѣѣ.
20. Баїа-де-Крїш. Арх. Мїхаїл ром. Салашпатак. 22. Шѡтѡор, Ал-
таш. Міеркѣрї пїпте де Катарїна Бістріѡѣ. Катарїна Вїпѣл де
жос, Пѣлѡкѣта, Гѣргїѣ, Кїзд, Дїтро, Хѣїедїп, Вінерї d. Катарїна
Зѡѡла. 27. Касѡп. 28. Мѣгїрѣш. 29. Ст.-Егїѡаз шї К.-Олаѣѣлѣ.
Дѣпї d. Катарїна Бетлеаѡ. Дн зіоа де Андреїѣ Мїѡаѣш, Сїк, Оріа-
Болдогфалѣа.

Дечетвре. 2. Косвениеш, Kibed. Жої painte de Варвара Брад, Хътапѣ. 4. Ъгра. 5. Фъгъраш. 6. Блаж, Търда, Оръштѣ, Бірк, Кюсдорф, Хеделдорф, Ъзон, Красна. Дъпъ Зънѣсл. М. Арменіш (?). 10. М. Середа. 12. Зап. 13. Г. Ст. Мікльъш, Гіонгі, Деж, Зълаѣ, Шеїка маре. 14. Фелдіора. 15. Траполд, Лълъшъл зпг. 17. (Темішора), Алъа-Кароліна, Праїд, Баїа-де-Кріш. 18. Арпашъл де жос. Съмътъ п. de Тома Біертан. 20. Черпатъл де ж., Окна Сівіѣлѣ Егерхат. Лъні п. de Кръчън Ч. Ст. Ціорціѣ ші Банкфалва, Четате-де-валтъ, Косташ. 21. Одорхеїѣ, Авръд. Жої п. de Кръчън Сїлагі Чех. 26. Сопоръл де жос, 27. Чокман. 28. Междварош 29. Аїта маре.

Кърсѣлѣ поштелорѣ.

Сосіреа ла Брашовъ.

Дела Сівіѣ ші Віена: Пошта де пакете (Mallepost) пе тѣтъ зїоа пе ла 8½ оре дїмїнеѣа.

Дела Ш.-Ст.-Ціоръѣ, Кеждї-Вашархеї, Чїк-Ст.-Домокош, пе тѣтъ зїоа ла 9 оре дїм. кѣ скрісорї, ѣръ лънеа ші жоїа кѣ ванї ші пакете.

Дела Олафалъ, Одорхеїѣ, Сїташ-Крістър: лъні, міеркърї, жої, съмътъ ла 9 оре дїмїнеѣа.

Дела Чїк-Ст.-Домокош ші Ціорціѣ-Ст.-Мїклош: пе тѣтъ зїоа ла 9 оре дїмїнеѣа.

Дела Поїана съратъ, Бредкъ, Галац, Бръїла, Текъч, Фокшанї: лъні ші міеркърї ла 9 оре дїмїнеѣа. Съмътъ ла 9 оре дїмїнеѣа кърїерълз кѣ ванї ші пакете.

Дела Фелдіора ші Бараолтъ: марці, жої, вінерї, дъмїнекъ.

Дела Тїмїш, Къмпїна, Бъкрештї: лъні, марці, жої, вінерї; ѣръ кѣ групъри де ванї ші кѣ пакете міеркърї ші съмътъ сѣра.

Дела Кохалмъ (Рънеа) ші Чїнкълз маре: марці, жої, съмътъ.

Пърчедереа дела Брашовъ.

Ла Сівіѣ, Клъж, Віена пе фїекаре зї кѣ пошта де пакете пълъ ла 7 оре сѣра.

Ла Ш.-Ст.-Ціоръ, К.-Вашархеїѣ: пе тѣтъ зїоа пошта де скрісорї. Лъні ші вінерї ванї ші пакете кѣ карълз де поштъ. Марці кърїеръ.

Ла К.-Ъфалъ, Мартофалва, ка ші ла К.-Вашархеї, лп тѣтъ зїоа ла 9 оре дїмїнеѣа.

Ла Олафалъ: пе фїекаре зї.

Ла Поїана съратъ, Бръїла, Галац, Текъч, Фокшанї: міеркърї ші вінерї ла 9 оре дїмїнеѣа. Кърїерълз кѣ ванї ші пакете лъні.

Ла Чїк-Ст.-Домокош ші Ціорціѣ-Ст.-Мїкльъшъ: дъмїнекъ ші міеркърї пошта тїкъ, марці ші вінерї чеа де пакете.

Ла Одорхеїѣ, Сїташ-Крістъръ: лъні, марці, жої, съмътъ ла 9 оре дїмїнеѣа.

Ла Фелдіора: лъні, марці, жої, съмътъ, дъче ші групъри де ванї ші пакете пълъ ла 10 ѣ.

Ла Бараолтъ: лъні, жої, съмътъ.

Ла Кохалмъ (Рънеа) ші Чїнкъ маре: дъмїнекъ, марці ші жої.

Ла Тїмїшъ, Къмпїна, Плоїештї, Бъкрештї: съмътъ, дъмїнекъ, лъні, міеркърї дъпъ сосіреа поштеї дела Віена; ѣръ групъри де ванї ші пакете се трїмїтъ міеркърї ші дъмїнекъ ла 6 оре дїмїнеѣа кѣ дїлежанълз прїватъ алъ лъї Кърнер.